A°. 1843. N°. 116.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 28 September.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

PARIJS den 25 september.

De baron *Fagel*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft, in particuliere audientie, aan Z. M. de brieven van kennisgeving der bevalling van H. K. H. de Prinses van Oranje overgereikt.

De Hertog van Montpensier, jongste zoon des Konings, is naar het kasteel van Laeken vertrokken. De Hertog van Nemours en zijne Gemalin bevonden zich den 22 dezer nog te Lyon, waar dien dag groote manoeuvres door de troepen moesten worden uitgevoerd.

Omtrent den toestand der gezondheid van den Hertog van Angoulême zijn hier dezer dagen zeer verontrustende berigten ontvangen. Zulks zal welligt verandering te weeg brengen in het reisplan van den Hertog van Bordeaux, die zich, blijkens de Duitsche brieven, te Dresden bevond, en voornemens was Engeland te gaan bezoeken.

Van hoogerhand is last gegeven om de voltooijing der afgezonderde forten, welke Parijs omringen moeten, zoo veel mogelijk te bespoedigen. Eenige oppositiebladen van verschillende kleur beijveren zich dezer dagen om de natie tegen het oprigten dier forten in het harnas te jagen. Aan de directie van een der schouwburgen, waar men het bekende melodrama *Willem Tell* weder ten tooneele voeren wil, zou daartoe alleen onder de voorwaarde vergunning zijn verleend, dat het tooneel in hetwelk de Zwitsers de vestingwerken van Uri, onder den kreet: *Dood aan de tijrannen!* vernielen, daaruit weggelaten worde.

— Heden is alhier de volgende telegrafische depêche publiek gemaakt:

„ *Toulon* 23 *September*. De *Mentor* is van Athene gearriveerd, en brengt de tijding aan dat in den nacht van 14 op 15 dezer een opstand in die stad is uitgebroken.”

Nadere stellige bijzonderheden omtrent het gebeurde zijn nog niet bekend; aan geruchten dienaangaande heeft het echter ter Beurs niet ontbroken. Athene zou een schouwspel der bloedigste ongeregeldheden hebben opgeleverd, en koning *Otto* ter naauwernood den tijd gehad hebben om zich aan boord van een engelsch stoomjagt, dat in den Pyreus ten anker lag, in te schepen. Sedert lang reeds waren de gemoederen in Griekenland, ook door verspreide hevige vlugschriften, in gisting gebragt.

De fransche oppositiebladen maken zich deze gelegenheid weder ten nutte om tegen Rusland te veld te trekken. De opstand, zeggen zij, is door geheime agenten dier Mogendheid aangestookt. Het kabinet van St. Petersburg zou de onverwijlde betaling der zes maanden van de leening, die door de drie beschermende Mogendheden gewaarborgd is, niet met zoo veel aandrang geëischt hebben, dan om de Grieksche Regering tot wanhopige maatregelen te dwingen, wier uitwerking en algemeene opstand zijn moest. Ten einde eenigen grond voor deze hatelijke aanklagt te vinden beweren die bladen al verder dat de Keizer van Rusland zijnen schoonzoon, den Hertog van Leuchtenberg, op den troon van Griekenland plaatsen wil. Zij schijnen daarbij echter de naauwe familiebetrekkingen tusschen dien Prins en het Hof van Beijeren te vergeten.

Nog andere verontrustende geruchten hielpen heden den schrik onder de beurs-speculanten vergrooten. De Koning, zeide men, onder anderen, was ernstig ziek, en het Gouvernement had tijding dat de latere verkiezingen in Spanje bijna uitsluitend ten voordeele der Oppositie zijn uitgevallen. Dit laatste is zeer overdreven, en het eerste denkelijk geheel ongegrond.

— Brieven van Konstantinopel tot den 7 dezer behelzen het volgende: „ De betreurenswaardige zaak van den franschen Consul te Jeruzalem heeft een zeer ernstig aanzien verkregen. De heer *de Bourqueney* had tot nog toe geen officieel berigt aangaande die zaak, doch in de vorige week heeft eene stoomboot van het turksche gouvernement, van Beyruth komende, hem depêches ceze omstandigheid betreffende overgebragt. Ook is gisteren nog van Smyrna aangekomen de *Lavoisier*, met nieuwe depêches, door de *Gassendi* van Beyruth overgebragt, die, op last van den ambassadeur, alleen tot dit doel was uitgezonden. Terstond heeft de heer *de Bourqueney* onmiddelijke voldoening van den Divan geëischt, bestaande in het hevig straffen der schuldigen, en in een saluut van een en twintig kanonschoten voor de eer der fransche vlag. Dagelijks wendt het fransch gezantschap ijverige pogingen bij den Divan aan, om die herstelling van eer te verkrijgen, maar tot heden is alleen het straffen der schuldigen toegestaan.”

— Gisteren is de heer *Olozaga* alhier aangekomen, na de reis van Madrid in den ongemeen korten tijd van zeven dagen te hebben afgelegd. Hij zal zich morgen naar St. Cloud begeven, om den Koning de brieven over te reiken, welke hem als gevolmagtigd Minister van Spanje bij het Fransche Hof accrediteren. Den rang van ambassadeur zal hij, zegt men, niet bekleeden, voor dat een fransch ambassadeur naar Madrid gezonden zal wezen.

Volgens brieven uit Madrid, zou de heer *Olozaga*, alvorens hij die hoofdstad verliet, door de Koningin tot ridder der orde van het gulden vlies zijn geslagen, welke aloude orde thans slechts zes en veertig ridders telt. Men meende voorts, dat die staatsman tegen den 15 october, op welken dag de zittingen der Cortès geopend moeten worden, naar Madrid terug zou keeren.

Naar Katalonië werden voortdurend troepen gezonden, om *Prim* in de beteugeling der opstandelingen te ondersteunen.

Men hield, bij het afzenden der laatst ontvangen brieven van Barcelona, een spoedig treffen tusschen de troepen van *Prim* en *Ametler* voor onvermijdelijk.

Te Sarragossa, waar de aan *Espartero* verknochte partij der Ayacuchos de overhand schijnt te hebben, is de generaal *Lopez Banos* genoodzaakt geweest naar het fort te wijken. De Junta dier stad heeft verklaard dat zij in openbare oppositie tegen het Gouvernement zal blijven, zoo lang er geene Centrale Junta gevormd is.

Aan de autoriteiten op de grenzen der Pyreneën is last gezonden een waakzaam oog op al de Spanjaarden te houden welke zich aldaar verzamelen, ten einde te verhoeden dat de partij der beweging te Barcelona bijstand uit Frankrijk erlange.

— De voormalige President van Haïti, generaal *Boyer*, is heden over Engeland alhier gearriveerd, vergezeld van zijne bijna negentigjarige moeder, een zijner neven en diens echtgenoot.

— Heden waren de 5 per cents geconsolideerden 120 fr. 80 centimes a contant en 120 francs 50 centimes tegen ultimo; de 3 per cents 81 francs 80 centimes a contant en 81 francs 40 centimes tegen ultimo; Napels 107 fr. 75 centimes; Spanje werkelijke schuld 26 en 1 half.

'sGRAVENHAGE den 26 september.

Z. K. H. de grootvorst *Michael* van Rusland, broeder van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, is heden in deze residentie aangekomen en heeft zijn intrek genomen op 's Konings buitenverblijf aan den Scheveningschenweg.

— Zijne Exc. de minister van staat, *Rochussen*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. bij het Hof van België, is heden uit deze residentie naar Brussel vertrokken, om zijnen post te aanvaarden. [Hierdoor vervalt het bovendien ongerijmd gerucht, waarmede het uit de laatste editie der Rotterdamsche of Haarlemsche Courant van 23 dezer overgenomen, en daar als stellig vermeld berigt, wegens de aftreding van den minister *van der Heim*, door sommigen is aangevuld, als zou de heer *Rochussen* de portefeuille van financien weder opvatten.]

— Bij besluit van den 22 dezer heeft Zijne Majesteit, op het daartoe door hen gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend aan *D. J. Vleugels Schutter*, als kapitein, en aan *A. de Jonge* Cz., als eersten luitenant, beiden bij het half bataillon rustende schutterij n.° 2, in de provincie Zeeland, en aan jonkh. mr. *P. B. Vegilin van Claerbergen*, als kapitein bij de 4de compagnie van het 3de bataillon der 2de afdeeling rustende schutterij in de provincie Vriesland.

Voorts heeft Zijne Maj. bij hetzelfde besluit benoemd.

Bij het half bataillon rustende schutterij n.° 2, in de provincie Zeeland, tot kapitein *P. A. de Reur*, thans 1ste luitenant; tot 1ste luitenants *J. Capelle* en *G. van Wage*, thans 2de luitenants, en tot 2de luitenants *D. van de Velde*, thans serjant, en *W. Dijkman*; — bij de 4de compagnie van het 3de bataillon der 2de afdeeling rustende schutterij, in de provincie Vriesland, tot kapitein *J. P. van der Meulen*, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant *A. P. Lusthof*, thans 2de luitenant, en tot 2den luitenant *M. A. Kool van Heerens*, thans fourier.

Bij besluit van den 20 dezer heeft Zijne Majesteit,

Gezien het koninklijk besluit van den 21 november 1839, n.° 105, houdende indeeling der provincie Noord-Braband in vier administrative districten; — de benoeming van commissarissen, respectivelijk voor de daarbij nieuw vastgestelde eerste, tweede en vierde districten, en de bepaling, dat, voor zooveel het derde daar te stellen district aangaat, de tot hetzelve behoorende destijds bestaande commissariaten van Helmond en Oirschot, voorloopig, aan derzelver toenmalige titularissen, zouden verblijven,

En in aanmerking nemende, dat, ten gevolge van het overlijden van *J. D.* baron *van Tuyll van Serooskerken van Heeze en Leende*, districts-commissaris van Oirschot, de gelegenheid is ontstaan tot definitive daarstelling van en voorziening in de vervulling van het derde administratief district in de provincie Noord-Braband,

Goedgevonden en verstaan:

a, te bepalen, dat het derde administratief district der provincie Noord-Braband zal zijn zamengesteld uit de navolgende gemeenten, als van Luyksgestel, Bergeyk, Westerhoven, Riethoven, Borkel en Schaft, Gestel en Blaarthem, Son en Breugel, Waalre, Zeelst, Duizel en Steenzel, Valkenswaard, Eersel, Dommelen, Veldhoven en Mereveldhoven, Aalst, Straten, Strijp, Oerle, Woensel en Eckart, Asten, Budel, Soerendonk, Sterksel en Gastel, Maarheeze, Leende, Heeze, Someren, Lierop, Vlierden, Deurne en Liessel, Bakel en Milheeze, Helmond, Zes Gehuchten, Geldrop, Mierlo, Tongelre, Nunen, Gerwen en Nederwetten, Stiphout, Lieshout, Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Gemert, Oirschot, Hilvarenbeek, Hooge en Lage Mierde en Hulsel, Reusel, Diessen, Best, Bladel en Netersel, Hoogeloon, Hapert en Casteren, Vessem, Wintelre en Knegsel, Oostel- en Westel- en Middelbeers, Moergestel;

b, tot districts-commissaris in het derde district der provincie Noord-Braband, ten einde die functien met den 1 october eerstkomende te aanvaarden, te benoemen, mr. *C. F. Wesselman*, thans districts-commissaris van Helmond.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen aangevangen over de ontwerpen van wet, uitmakende de begrooting voor 1844 en 1845.

Zijne Exc. de Minister van Justitie, *ad interim* belast met het beheer van het departement van finantien, heeft die beraadslagingen geopend met eene rede, waarin Z. Exc. het gewigt van het oogenblik en het standpunt der Regering en van hem Minister schetste. Hij herinnerde wat sedert mei jl. was voorgevallen; dat, na de afstemming der conversiewet, een ander Minister opgetreden is, die trachtte om door eene belasting op een gedeelte van het inkomen in de behoeften der schatkist te voorzien. Hoezeer de bezwaren, daaraan verbonden, der Regering niet ontsnapt waren, besloot zij deswege een voorstel te doen, doch de Kamer het gedane voorstel minder doeltreffend geoordeeld hebbende, deed zich eene eventuele verwerping van het voorstel vooruitzien, zoodat de behandeling van dit ontwerp een nutteloos tijdverlies zou zijn geweest. Bij het verslag der Centrale Afdeeling nopens dit onderwerp werd door de groote meerderheid der Kamer een ander middel, namelijk eene algemeene belasting op de inkomsten, aan de hand gegeven. De nieuwe Minister zag zich, door de afkeuring van zijn voorstel, genoodzaakt zijn ontslag te nemen, hetwelk de Koning zich verpligt achtte ten slotte in te willigen. De Regering bevond zich nu in het alternatief, of om, in strijd met art. 123 der Grondwet, met de nieuwe inkomsten-belasting ook de begrooting in te trekken en den onzekeren stand van zaken te doen voortduren, of in het beheer van het departement van finantien op eene wijze te voorzien, welke het der Regering mogelijk maakte den zoo heilloozen staat van onzekerheid te doen ophouden. Bij den ophanden zijnden tijd der beraadslagingen over de begrooting deden zich daarbij allerlei moeijelijkheden op. Intusschen konden of mogten die beraadslagingen niet uitgesteld worden. In dien stand van zaken vestigde 's Konings keus zich op Zijne Exc., als tijdelijken Minister. Zijne Exc. ontveinsde zich de moeijelijkheid der zaak niet, doch werd vooral bemoedigd door de waardering van den stand van het oogenblik en door de beschouwing van de gevaren, waaraan een voortdurende staat van onzekerheid het crediet en de instellingen van het Vaderland bloot zou stellen. Bovendien werd Z. Exc. door de eerlijkheid der bedoelingen van het hart, dat warm voor Koning en Vaderland slaat, gerust gesteld.

Zijne Exc. gaat daarop na wat er gebeurd is. Hij meende de geruststellende verzekering te mogen vinden, dat omtrent de algemeene belasting op de inkomsten, als middel om in de behoeften van de schatkist te voorzien, tusschen de Regering en de Kamer eenstemmigheid bestond. Ook Zijne Exc. gaf aan dat middel de voorkeur, mits het voor eenen bepaalden tijd werd uitgeschreven, met het redelijk vooruitzigt, dat het, in verband met andere voor de Natie minder drukkende finantiële maatregelen, na het verstrijken van dien termijn zou opgehouden noodig te wezen. Er bestond alzoo geene reden, welke hem belette den Koning in overweging te geven, het brengen van de noodige veranderingen in de wet op de middelen. De geëerbiedigde Koning vereenigde zich niet alleen met dat voorstel, maar magtigde hem reeds nu de verzekering te geven, dat hij ook in deze zich aan het hoofd van zijn volk zou plaatsen en daarmede de offers brengen, welke de omstandigheden vorderen. Onze doorluchtige Kroonprins zou den weg volgen, Hoogstdenzelven door het voorbeeld van zijnen Vader gewezen.

Zijne Exc. vond zich in de vervulling der hem opgelegde taak versterkt door den door de Kamer geuiten wensch, om eene hoezeer dan ook eenigzins gewijzigde conversie-wet te zien voordragen; een wensch, welke alleen vervuld kan worden, bij heilige naleving der bestaande verbindtenissen en nadat het openbaar crediet gevestigd zal zijn.

Zijne Exc. verklaart steeds bezuinigingen te hebben voorgestaan en rusteloos op het spoor van volharding en langzamen vooruitgang voort te gaan, langs hetwelk die alleen kunnen worden verkregen; vooral werd hij echter bemoedigd en versterkt, ten gevolge van den in de Kamer heerschenden geest. De Kamer toch hecht, zoo hij zich niet bedriegt, aan behoudende beginselen; behoud van hetgene bestaat, zoowel ten opzigte van onze Staatswet als ten aanzien van het openbaar crediet. Hij vermeent dat de meerderheid der Kamer de Staatswet niet voor volmaakt houdt, maar van oordeel is: 1°, dat eene herziening van de Grondwet geene bezuiniging van groot belang zou kunnen voortbrengen; 2°, dat aan geene herziening kan of mag gedacht worden op een tijdstip, waarin vóór alle de finantien geregeld en het evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten hersteld behooren te worden; 3°, dat bij de Natie geen oogenblik onzekerheid behoort te bestaan, zoowel omtrent de bedoelingen van de Regering als omtrent de overtuiging van de Kamer, ten opzigte van deze beide stellingen. Hij houdt zich overtuigd dat de meerderheid der Kamer niet met woorden, maar met daden bereid zal zijn de Regering in de vasthouding daarvan te ondersteunen, en dat zij zulk een plegtanker niet zal loslaten ten behoeve van overwegingen van minderen invloed. Wat aangaat het crediet van den Staat, is Zijne Exc. van oordeel, dat eene schending daarvan niet alleen ongeoorloofd, maar uit meer dan één oogpunt hoogst gevaarlijk zou zijn. Het erkennen en vasthouden in de Kamer van zulke behoudende beginselen, ook omtrent het crediet van den Staat, schonk hem moed en vertrouwen in de toekomst van het dierbare Vaderland.

Nog werd Zijne Exc. versterkt door de verklaring der Centrale Afdeeling, aan het einde van haar verslag nopens de inkomsten-belasting, gedaan, dat de Kamer spoedig tot eene regeling van 's Rijks finantiële aangelegenheden wenschte te geraken, en dat zij wenschte mede te werken tot het daarstellen der middelen, om het verbroken evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten te herstellen.

Ten slotte wijst de Minister op het belang, dat er in gelegen is, om vóór het uiteengaan der Vergadering, door een krachtig votum harerzijds, een einde te maken aan al de onzekerheid, welke ontstaan is omtrent het middel, waardoor het verschil tusschen uitgaven en ontvangsten gedekt zal worden.

Zijne Exc. somt daarna de gevolgen op, welke uit eene verschuiving van het ten einde brengen der begrootingswetten zouden kunnen voortvloeijen. Aan het gebruik van den eersten termijn der belgische schuld,

een kapitaal van veertig millioenen schats, kan vóór dien tijd niet gedacht worden. De tweede termijn is niet opvorderbaar dan zes maanden nadat de met het bedrag van den eersten termijn vernietigde effecten zullen kunnen worden vertoond.

Zijne Exc. betoogt wijders, dat het geen bezwaar kan opleveren, dat Zijne Exc. slechts tijdelijk met het beheer der finantien is belast. Hij is als zoodanig, even als ieder ander Minister, verantwoordelijk. De uit te vaardigen wetten verbinden zijnen opvolger. De ambtgenooten, die den tijdelijken Minister omringen, deelen bovendien zijne beschouwingen. Na de ontwikkeling van een en ander, zegt Zijne Exc., dat hij wenscht mede te werken tot behoud van alles wat behouden moet blijven, en dat hij, tot bevordering van het welzijn van Vorst en Volk, alles zal doen wat zijne zwakke krachten vermogen. En wanneer hij op de gevolgen heeft gewezen, welke hij wenscht vermeden te zien, zal hij, welke ook de uitslag zijner pogingen moge zijn, de op hem rustende pligten vervuld hebben.

Na het houden van de redevoering door den Minister, zijn de beraadslagingen dadelijk voortgezet en heeft de heer *van Hoorn van Burgh* het eerst het woord gevoerd. Hij onderzoekt in hoe ver eene herziening der Grondwet wenschelijk zou zijn, en wederspreekt het, dat zoodanige herziening als het eenig redmiddel, als het plegtanker van ons bestaan moet worden beschouwd. De redenaar treedt in eene historische beschouwing nopens den staat der finantien van het jaar 1815 af. Steeds zijn er deficits geweest, heeft er vermeerdering van schuldenlast en interestbetaling plaats gehad. De moeijelijkheden om een politiek evenwigt te onderhouden hebben op de uitgaven een verderfelijken invloed uitgeoefend. Gemis aan overeenstemming tusschen Noord- en Zuid-Nederland heeft de Regering genoodzaakt het cijfer der begrooting binnen engere perken te bepalen. Dit was echter niet goed; daardoor is een kunstmatige toestand geboren geworden; daardoor zijn de finantiële verwikkelingen erger geworden; daardoor is men buiten de kennis van den waren stand van zaken geraakt. De zwakheid der Regering in 1830, de besluiteloosheid der Bondgenooten is allerverderfelijkst voor 's Lands finantien geweest. Tien jaren van buitengewone krachtsontwikkeling, de stilstand in den handel, welke zich allerwege heeft geopenbaard, en ook hier van invloed is geweest vooral op de koloniale inkomsten, dit alles is als een zamenloop van omstandigheden te beschouwen, welke oorzaken zijn van den kommervollen toestand, waarin zich ons Land bevindt. Deze is verergerd door de stoutheid en aanhoudende aanvallen, waaraan Regering en Kamer blootgesteld zijn. Daardoor wordt het vertrouwen verloren, en de Regering in hare middelen tot herstel verlamd. Het is meer dan tijd, zegt de spreker, dat men, met opoffering van zijne eigen meening, de Regering ondersteune. Dan alleen kunnen de wonden geheeld worden, welke het gevolg zijn van een zamenloop van omstandigheden. — Thans tot de behandeling der begrootingswetten overgaande, zegt de redenaar dat zij, over het algemeen, met het gemeen overleg der Staten-Generaal, naar een stelsel van bezuiniging zijn voorgedragen, dat het uiterste punt bereikt heeft. De Regering heeft blijken gegeven dat het haar ernst is om bezuinigingen en duidelijkheid in 's Lands finantien in te voeren. Zij heeft getoond vroegere denkbeelden, waaraan zij vasthield, op te offeren. In volgende jaren zou kunnen blijken, waar nog te bezuinigen zou vallen, of waar men welligt ten deze reeds te ver gegaan is. Vereenvoudiging is een woord dat in elks mond is. Maar waar zou nog te vereenvoudigen vallen? Kan men de Eerste Kamer, den Raad van State afschaffen? Beide zijn noodzakelijk. Het eerste is een gevolg van elken constitutionelen regeringsvorm. Het laatste een waarborg dat een Minister geen maatregel neme in strijd met het algemeen belang. Kan men onze provinciale inrigtingen veranderen? Deze zijn van oude dagteekening. Het zou gevaarlijk wezen daaraan de hand te slaan. De geschiedenis van 1795 is aanwezig om dit te staven. Zou op de regterlijke instellingen kunnen vereenvoudigd worden? De redenaar is van dat gevoelen. Hij acht twee geregtshoven voldoende en de suppressie van onderscheiden regtbanken mogelijk. De jongste beraadslagingen over dit onderwerp hebben echter aangetoond, dat het gewestelijk belang ook hier eene vereenvoudiging onmogelijk maakt. Een ander punt tot vereenvoudiging willen velen in de afschaffing der zoogenaamde centralisatie zien. Ook de redenaar is tegen een overdreven geest van centralisatie, zoowel omdat die in strijd is met de Grondwet, als omdat zij tot noodeloozen omslag leidt. Edoch, om in een ruimen zin aan provinciale en gemeentebesturen alles te geven wat nu aan het hoofdbestuur is opgedragen, acht hij zeer gevaarlijk. Daardoor zou alle eenheid weggenomen, de loop der zaken bemoeijelijkt worden. De geschiedenis van ons Vaderland heeft geleerd wat het gevolg is, wanneer de magt aan plaatselijke en gewestelijke besturen wordt verleend. Doch wat is van die hoog opgegeven bezuinigingen, waarvan sommigen gewagen? Er zijn publicisten die van eene bezuiniging van 8 tot 10 millioen spreken. De belastingen zouden worden verminderd; onze schulden afgelost; er zou zelf eene reservekas gevormd worden. Dit voorwaar klinkt zeer schoon; het zijn echter niet anders dan woorden en begoochelingen. Wij hebben eene begrooting van 70 millioenen. Daarvan gaat af de helft voor rentebetaling; 3 millioenen voor uitgaven, bij de Grondwet bepaald; 2 millioenen voor de eeredienst, enz.; zoodat in het geheel 30 millioenen zijn aangewezen tot bestrijding der geheele huishouding van Staat. Neemt men nu hiervan de noodige uitgaven voor het krijgs- en zeewezen, dan blijven in het geheel 12 millioenen voor het inwendig beheer over, dat is voor waterwerken, armwezen, pensioenen, ambten, enz. Neen voorzeker, wanneer men dit alles in het oog houdt, kan er niet meer bezuinigd worden. Ging men daartoe over, dit zou van onberekenbaren invloed zijn op zoo vele huishoudens, die tot armoede zouden vervallen, en waardoor de algemeene ontevredenheid zou vermeerderen. Wat de middelen betreft, deze sluiten met de uitgaven. Er is geen te kort. Wel zullen de aangewezen middelen een onderwerp van nader onderzoek moeten uitmaken; dit zal echter in de eerstvolgende maanden geschieden. Eene verwerping der begrootingswetten zou tot een uitstel leiden, welke een staat van onzekerheid zal doen geboren worden, allermoeijelijkst voor de Regering, en waarvan de gevolgen onberekenbaar zijn. De redenaar zal daartoe niet medewerken.

De heer *Verwey-Mejan* wijst op het hoogst bedenkelijke van den toestand onzer finantien. Is dit nu zoo in staat van rust en vrede, wat moet er dan gebeuren wanneer het europeesch evenwigt mogt worden verbroken, of wanneer ons andere rampen zouden treffen. Eenmaal toch zal de oorlog uitbreken, niet altijd kunnen wij voor rampen behoed blijven. De redenaar zegt dit niet om effect te maken, om den staat van zaken zwarter af te schilderen dan die werkelijk is, maar alleen om het denkbeeld levendig te houden dat de tijd van uitstellen voorbij is; dat de uiterste middelen moeten worden beproefd; dat terstond met vaste hand moet worden gehandeld. Hoe moeijelijk de stand der zaken intusschen ook zij, hij is niet hopeloos. De geschiedenis leert dat er tijdperken even duister zijn geweest, doch waarvan de wijsheid van het voorgeslacht de rampen heeft afgekeerd. Thans is de armoede in het Vaderland ja toegenomen, maar het is niet verarmd. Steeds is een nationale rijkdom aanwezig. Alles komt hierop maar aan, dat men radicale middelen van herstel aanwende, wanneer men het denkbeeld overwege van: *nu of nooit*. Het is niet te ontkennen dat er zekere onrust in de gemoederen aanwezig is; dat er vrees voor de toekomst bestaat. Dit is het gevolg van vroegere gebeurtenissen. Een blind vertrouwen is overgegaan in een blind wantrouwen. Intusschen is het geen wonder dat, na het gebeurde, men ook in het tegenwoordig Ministerie geen vertrouwen kan stellen. De tegenwoordige begrooting is in niets beter dan die over twee jaren voorgedragen. Wat is er gekomen van de vele toegezegde wetten? Waar zijn die op de militie en schutterij, op het kiesstelsel, op de conflicten? De oude Regering, daargelaten haar stelsel, wist ten minste wat zij wilde; bij haar bestond eenheid. De tegenwoordige gevoelt dat het stelsel der vorige Regering verouderd is, doch schijnt geen nieuw te durven aannemen en loopt daardoor gevaar de aanhangers van het oude en nieuwe van zich afkeerig te maken. De redenaar onderzoekt voorts eene herziening der Grondwet. Hij betwijfelt het of zij voor de finantien tot die uitkomst zal leiden, welke sommigen zich daarvan voorstellen. Thans tot stand gebragt, zou zij ook aan veler wenschen niet voldoen. In hoeverre eene herziening vroeger doeltreffend zou geweest zijn, behoeft nu niet onderzocht te worden. Thans, bij den toestand onzer finantien en in de politieke reactie waarin wij verkeeren, is zij minder geschikt. Voor het herstel onzer finantien is zij ook niet noodig. Daartoe is het genoeg, dat bij de Ministers het eenstemmig denkbeeld aanwezig zij van vereenvoudiging en bezuiniging, op eene afdoende wijze. Die vastheid en eensgezindheid bestaat niet, wanneer een Minister voor twee jaren gezegd heeft de portefeuille slechts voorloopig te aanvaarden; wanneer een ander Minister, na slechts korten tijd aan het bewind van zaken te zijn geweest, zich uit het Kabinet verwijdert. Hier is iets onverklaarbaars, dat opheldering verdient, ook na het heden morgen gesprokene door Z. Exc., *ad interim* met het beheer der finantien belast. De redenaar is verre van inbreuk te maken op het praerogatief der Kroon, maar de Kamer heeft alle regt om, bij de behandeling eener begrooting, alle inlichtingen te vragen. Het is hem dan moeijelijk eene begrooting aan te nemen, voor zoo lang een hoofd van een departement haar onbekend is. Die begrooting onderzoekende, betoogt de redenaar dat er geene verbeterde inrigting der staatsrekening bestaat. De staten, in de laatste dagen ontvangen, hebben, oppervlakkig gelezen, een goeden indruk gemaakt, doch men kan daarover voor als nog geen bepaald oordeel uitspreken. Daardoor heeft men echter geene regeling van den achterstand; geene wettelijke regeling der speciale fondsen, der domeinen, der pensioenen enz. Omtrent het cijfer der begrooting zegt de spreker, dat het hier niet geldt de vraag, of men op een hoofdstuk al dan niet te ver is gegaan, maar dat hier alles op het eindcijfer aankomt, en dan moet hij verklaren dat op eene begrooting van 70 à 71 millioen eene bezuiniging van 12 ton gouds niet zoo aanzienlijk is. Elk huishouden heeft twee soorten van uitgaven, vermijdelijke en onvermijdelijke. De Natie beschouwt dikwerf voor vermijdelijk wat de Ministers onvermijdelijk achten. De redenaar oordeelt, dat er groote uitgaven geschieden ten gevolge van het stelsel van algemeene centralisatie. Bovendien, de uitgaven worden alleen in schijn door de inkomsten gedekt. Er moeten middelen bedacht worden om het te kort van 6 millioen te dekken, tot verevening van het Amortisatie-Sijndicaat, beide zaken welke geen uitstel kunnen lijden. Dan komen nog in aanmerking eene zoo noodzakelijke hermunting, de schulden ten laste der Overzeesche Bezittingen, de droogmaking van het Haarlemmermeer. Ook de nieuwe voorgestelde wet op de inkomsten zal, vreest de spreker, niet genoegzaam renderen. Zoowel de gewone middelen, als de Overzeesche Bezittingen, hebben in de laatste jaren minder dan de raming opgebragt. De prijs der koffij is thans ook niet hooger. Een en ander doet nieuwe deficits bijna als zeker beschouwen. Een en ander maakt eene verwerping der begrootingswetten noodzakelijk. Eene verwerping is in elk Land, onder alle omstandigheden, eene ramp; zij is dit dubbel in ons Land. De redenaar zou dus hare aanneming wenschen, doch hij kan dit niet, ook uit een grondwettig oogpunt. Bij de aanbieding met een enkel woord van eene wet op de inkomsten is het bedrag daarvan geraamd op *f* 5,250,000; doch welke waarborgen bestaan er, waar is de zekerheid dat die wet op billijke grondslagen berust? De Kamer moet hare vrijheid van onderzoek bewaren. Bewilligt zij de uitgaven, dan is zij zedelijk verpligt de middelen toe te staan. Hier beschikt men over hetgene nog niet beschikbaar is. De redenaar stemt tegen het budget.

De heer *van Heloma* verklaart zich tegen de begrooting. Hij meent dat de uitgaven van den Staat, die thans reeds over de 70 millioenen bedragen, te hoog zijn opgevoerd. Hij acht het ondoeltreffend de lasten der natie te verhoogen en vreest voor de gevolgen, die daaruit zouden kunnen voortvloeijen. Zoodanige verhooging zou, zijns inziens, in strijd zijn met het welbegrepen belang van den Staat. Voor dat men daartoe overga, behooren alle andere middelen beproefd te zijn om de uitgaven in te krimpen. Eene te ver gedreven centralisatie komt tot dat einde het eerst in aanmerking. Eene langdurige ondervinding heeft hem het geheel noodelooze van ve werkzaamheden der administratie geleerd, die tot nutt loozen omslag aanleiding geven. Eene herziening d Grondwet acht hij onvermijdelijk. Orde en rust zull daardoor niet worden verstoord. Hoe langer men h uitstelle, hoe meer de kreet daartoe zal worden aa geheven. Hij verwacht dat daaruit eene vereenvoudigi en bezuiniging in alle takken van bestuur zal word verkregen. Wij moeten, zegt de redenaar ten slott onze beste pogingen aanwenden om het welzijn en h geluk van den Koning en het Vaderland op den duur verzekeren. Wij moeten het Vaderland redden en b houden. Wij moeten er het grootste belang en hoogste eer in stellen om de ingezetenen van Nederlan gelukkig en tevreden te zien.

De heer *Boreel van Hogelanden* meent, dat de beha deling der begrooting, op een oogenblik dat er ge vaste Minister van Finantien bestaat, en dat men d middelen niet voorgedragen heeft om in de uitgaven t voorzien, ontijdig en onraadzaam is. Hij ziet er ge bezwaar in, om de afdoening der begrooting tot de vo gende Zitting, die op handen is, te verdagen. Hij stem al dadelijk tegen het eerste hoofdstuk.

De heer *van Nagell* treedt in eenige staatkundige beschouwingen en legt daaromtrent zijne geloofsbelijdenis af. Hoezeer hij in 1840 gaarne meerdere wijzigingen in de Grondwet had gezien, twijfelt hij echter nu of het oogenblik wel geschikt is om tot eene nieuwe wijziging daarvan over te gaan. Ook hij vindt er bezwaar in, de uitgaven aan te nemen, zonder dat de middelen vooraf goedgekeurd zijn. Welke inkomsten-belasting voorgeslagen zal worden, is nog onzeker. Hij stemt tegen de begrooting.

De heer *van Dam van Isselt* deelt geenszins het bezwaar, dat slechts een tijdelijke Minister van Finantie met de verdediging der begrooting is belast. Het is zijns bedunkens, voldoende, dat er een Minister zij, di voor al de daden, welke door hem verrigt worden, verantwoordelijk is. Evenmin deelt hij de bedenking, da nu reeds het voorstel van wet nopens eene belasting o de inkomsten voorgedragen zou moeten zijn. Wannee eenmaal het cijfer der uitgaven zal zijn voorgesteld, z de Kamer niet achterwege blijven, de Regering de middele te verschaffen, om die te kunnen bewerkstelligen. Hoe danig nieuwe middelen zullen worden ten uitvoer gelegd is een punt van nader onderzoek. Hij deelt ook nie het bezwaar, hetwelk uit het cijfer der begrooting ontleend wordt. Hij gelooft dat men, zonder den geregel den gang der staatsmachine te belemmeren, geene verder bezuinigingen kan invoeren. Hij oordeelt dat men i sommige opzigten ten dien aanzien reeds te ver gegaa is en hij beschouwt de bezuiniging op het hoofdstu van oorlog als ondoeltreffend en onvoorzigtig. Hij vrees dat zij, die onophoudelijk op meerdere bezuiniging e vereenvoudiging aandringen, te zeer uit het oog verliezen, dat alleen de rentebelasting der schuld jaarlijk 40 millioenen verslindt, en dat zij niet beducht zijn dat men ook door te groote besparingen het onhei van den Staat kan veroorzaken. In 1841 heeft hij da ook als zijne meening kenbaar gemaakt, dat het verbroken evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven me door eene uitbreiding der inkomsten, dan door een vermindering van uitgaven moest worden hersteld. Hi trachtte destijds meerdere vereenvoudiging door een herziening der Grondwet te verkrijgen. Zijn aandrang daartoe vond in 1841 bij de meerderheid der Kamer gee bijval. Deze wenschte wel vereenvoudigingen, doch durfde of wilde dat middel niet aanwenden. Toen hi zich daarvan had overtuigd, stemde hij voor de begrooting. Inmiddels is het evenwigt tusschen ontvangste en uitgaven al meer en meer verbroken. Bedenkelijke en zorgelijker is het echter, dat ook het evenwigt tusschen de verschillende staatsmagten verbroken is. Vroege gaf een der tegenwoordige Ministers te kennen, dat de Regering steeds hare magt uitbreidde, en de Kamer de hare niet wist te handhaven. Ongelukkig is de zaak thans omgekeerd. De Staten-Generaal breiden nu hunne magt uit. De Regering weet de hare niet te handhaven. De verslagen over de begrootingswetten leveren daarvan het bewijs op. Op iedere bladzijde treft men ste lige voorschriften aan of worden er bevelen uitgevaa digd. De Kamer gelast, beveelt of verlangt. De Staten Generaal maken alzoo het regerend en administratie gezag uit. De Regering geeft in hare antwoorden te kennen, dat zij op verlangen der Kamer tot bezuinigingen heeft besloten, ofschoon zij haar nadeelig beschouw voor vele belangen, en alhoewel zij daardoor verplig wordt nuttige werken uit te stellen. Behalve op oorlog zijn er dan ook bezuinigingen zonder plan en zonde zekerheid ingevoerd. Het zijn niet deze beginsel welke in een constitutionelen Staat moeten gelden. He is verre van hem, eenige beschuldiging op de Regerin of op de Kamer te willen werpen, maar hij schrij dezen stand van zaken aan den aard onzer staatsinrigtin toe. De Ministers staan tegenover eene onontbindba Kamer. Op deze wijze wordt het regeren eene onmo gelijkheid. Hij kan derhalve het gevoelen van den tijde lijken Minister van Finantien niet deelen, dat de ti tot herziening der Grondwet nog niet gekomen zou zij Hij beschouwt dat gevoelen als eene dwaling; zij ka met kalmte en beradenheid alsnog plaats hebben. Moet de dijken eerst gelegd worden, wanneer de overstroomin daar is; of moeten de bluschmiddelen eerst dan word aangewend, wanneer de vlam reeds alles verteerd heeft Het is de pligt van eenen opmerkzamen vriend van he Vaderland, te waken en te zorgen. Innig en in gemoe is hij overtuigd dat zonder herziening der Grondw aan het behoud van het Vaderland niet te denken val Men heeft hun, die deze herziening voorstaan, verwet dat zij de fakkel der tweedragt over het Land zull werpen. Hij meent hen, die een ander begrip zijn to gedaan, te moeten waarschuwen, dat zij door eene ve schuiving van zoodanige herziening geene aanleiding t onzalige twisten geven. Hij ziet van dusdanige he ziening geene groote bezuinigingen, geen volledig hers onzer finantien te gemoet; maar daaruit zullen, na zijne meening, voortvloeijen orde, regelmaat, eenvo digheid, een krachtig bestuur en bovenal eene tevrede bevolking. Met diep leedwezen heeft hij heden ve nomen dat de Regering de behoefte aan die herzienin niet inziet of erkent. Hij is innig en waarachtig ve knocht aan het geëerbiedigd Hoofd van den Staat. Hi meent dat het heil van Nederland naauw verbonden

aan het Stamhuis van Oranje; hij draagt achting toe aan vele Raadslieden der Kroon; hij is vereerd met de vriendschap van sommigen hunner; hij houdt zich overtuigd dat eerlijkheid en goede trouw bij hen op den voorgrond staan; hij houdt zich verzekerd dat zij bezield zijn met de zucht om het welzijn van den Staat te bevorderen. Openlijk moet hij het verklaren, dat het vermoeden, dat er nog onbekende deficits zouden bestaan, of geheime wonden zouden te herstellen, ongegrond is. Maar hij houdt zich evenzeer overtuigd, dat het behoud van 's Konings Ministers op den weg dien zij zijn ingeslagen eene onmogelijkheid is, ja die weg hen ten verderve zal leiden. Hij hoopt, dat de lessen van het verledene voor onze Regering niet verloren mogen gegaan zijn. Hij hoopt, dat zij wel overwege, dat het oogenblik om aan regtmatige wenschen toe te geven zich maar zeldzaam voordoet; dat, wanneer zij later door den drang der omstandigheden genoodzaakt wordt aan die wenschen te voldoen, deze niet meer beschouwd worden als eene gunst, maar als een regt, dat alsdan iedere concessie, zoo niet met minachting, dan ten minste met onverschilligheid ontvangen wordt. Daar hij zich nu bedrogen ziet in de vervulling zijner wenschen, zoo is het hem onmogelijk mede te werken tot bevestiging van een staat van zaken, dien hij noodlottig voor het Vaderland beschouwt. Het is, zegt de redenaar, van deze zelfde plaats, dat ik gedurende jaren gewaarschuwd heb voor eene volhouding, die millioenen schats verslonden heeft. Het is van deze zelfde plaats, dat ik gewaarschuwd heb voor de gevolgen eener gebrekkige herziening der Grondwet. Ik zie mij thans verpligt van deze plaats te waarschuwen voor de gevolgen eener volharding in de gebrekkige wijze van regeren, die bij ons bestaat. Moge mijne stem ingang vinden bij de Regering en bij de Kamer. Mogten de gebeurtenissen niet andermaal, maar dan als het te laat zal zijn, de gegrondheid mijner waarschuwingen bevestigen! De spreker zal stemmen tegen de begrooting.

De heer *van Rappard* oordeelt dat men, door eene afstemming der begrooting, 's Lands welbegrepen belang wel zal bevorderen. Hoezeer het eene zware taak is, meerdere lasten aan de Natie op te leggen, zoo ziet hij zich daartoe verpligt. Hij deelt geenszins het bezwaar, dat nu reeds de voordragt eener algemeene belasting op de inkomsten had moeten worden aangeboden. De Kamer zal na de verklaring, welke dienaangaande door haar is afgelegd, zich niet onthouden hare toestemming tot zoodanig voorstel te geven, wanneer het ontwerp met de billijkheid en regtvaardigheid zal overeenstemmen. Het zal haar vrijstaan, zoodanig voorstel later met de meeste zorg te onderzoeken. De middelen die tot bestrijding der uitgaven moeten strekken worden aangewezen, en het gemis van het voorstel der inkomstenbelasting kan tot geene afstemming der begrooting leiden. Met leedwezen heeft hij de aftreding vernomen van eenen Minister, die voor weinige dagen, door het leveren van vele bescheiden nopens 's Rijks geldmiddelen, getoond heeft dat orde, eenvoudigheid, openbaarheid en waarheid werkelijk het doelwit van zijn streven uitmaakten. Doch zijne aftreding levert hem geen bezwaar op, om de begrooting te behandelen. Voor ieder hoofdstuk daarvan treedt een verantwoordelijk Minister ter verdediging op. Aan het hoofd van het departement van financien is, wel is waar, slechts *ad interim* een Minister geplaatst, doch nergens is het bepaald hoe vele hoofden van departementen er zullen zijn. Het staat den Koning vrij, verschillende departementen onder éénen Minister te stellen. Bovendien, alle Ministers vervullen eigenlijk hunne betrekking *ad interim*. De kroon heeft het regt, hen elk oogenblik te ontslaan. Door de aanneming eener begrooting wordt er geen verbond tusschen de Kroon en de Vertegenwoordiging gesloten, dat de Ministers, die haar verdedigen, gedurende twee jaren aan het bewind zullen blijven. Wat aangaat eene herziening der Grondwet, dit is eene zaak, gemakkelijk te zeggen, maar moeijelijk uit te voeren. Er zou een geruim tijdsverloop gevorderd worden, om nopens vele gewigtige en tedere punten eenstemmigheid tusschen de verschillende Staatsmagten te doen heerschen. De ondervinding is dáár, om zijn gevoelen te bevestigen. De staat van 's Rijks geldmiddelen, het erkende te kort van 6½ millioen over het loopende jaar, laten niet toe, zich op dit oogenblik uitsluitend met staatkundige bespiegelingen bezig te houden. Hij vreest, dat het in onzekerheid laten der finantien den schuldeischers van den Staat voorzeker zou mishagen, en dat eene herziening der Grondwet thans duur zou worden gekocht. Zoodanige herziening vóór de regeling der finantien acht hij dus gevaarlijk; maar, ook strijdig met den door de Vertegenwoordigers afgelegden eed, die medebrengt dat men van de Grondwet niet afwijke. Indien derhalve de ontwerpen der begrooting op zich zelve aannemelijk zijn, dan behoort men daaraan zijne toestemming niet te weigeren. Wat aangaat den toestand van 's Rijks geldmiddelen, erkent de redenaar dat Nederland met schulden is overladen, en dat het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven is verbroken. Hij gaat kortelijk na de oorzaken van den rampzaligen toestand, waarin men zich bevindt. Het is nu dertien jaren geleden, dat de Belgische opstand uitbrak. De toenmalige Regering vermeende hare toestemming niet te moeten geven aan voorwaarden van scheiding met België, die, naar haar gevoelen, met de ware belangen des Lands niet waren overeen te brengen. Zoo wel zij als de Kamers begrepen, dat de goede trouw het verbood, de renten der staatsschuld voor een gedeelte te voldoen. Niettegenstaande er opofferingen noodzakelijk waren, werden de lasten der Natie niet aanmerkelijk verhoogd. Men nam tot het uitschrijven van geldleeningen zijne toevlugt. Men hoopte op ondersteuning en op uitkomst. De onverwachte zegeningen, die de volkplantingen van den Staat opleverden, gaven tot verdere volharding aanleiding. Men stelde zich die zegeningen te groot voor den geest. Nu vijf en een half jaar geleden, zag zich de Regering eindelijk genoodzaakt, tot het treffen eener eindschikking te besluiten. De diplomatieke onderhandelingen, die daarvan het gevolg waren, vorderden weder veel tijd. Op het einde van 1839 werden de oogen van velen geopend en van dat oogenblik volgde het wantrouwen het vertrouwen op. De nieuwe Regering werd met groote geestdrift ontvangen; maar men zag het onredelijke, het onmogelijke van haar te gemoet. Geene krachtdadige middelen tot herstel van het verbroken evenwigt werden door haar in den beginne in het werk gesteld. Indien de Regering zich in 1840 het geschikte tijdstip had ten nutte gemaakt, dan zou de Natie nieuwe lasten gewillig gedragen hebben. Sedert hebben andere redenen medegewerkt, om den stand van zaken te verslimmeren. 's Rijks inkomsten ondervonden eene beduidende vermindering. De prijzen der koloniale producten daalden. Het brengen der finantien op eenen vasten en zekeren voet is noodzakelijk. Eene gedwongen reductie der renten heeft hij steeds bestreden. Aan eene conversiewet valt op dit oogenblik niet te denken. Er worden mitsdien groote opofferingen van de Natie gevorderd. De groote meerderheid der Kamer heeft te kennen gegeven, dat zij daartoe eene algemeene belasting op de inkomsten verlangde aangewend te zien. Eén daartoe strekkend voorstel moet worden voorbereid en met onderling overleg tot stand gebragt. Moeijelijk is het om, naar vaste regelen, een oud en bouwvallig gebouw op te rigten. Het Vaderland beleeft een gewigtig oogenblik; het hangt van de Regering en van de Kamers af, het welzijn van den Staat te verzekeren.

De heer *van Sasse van IJsselt* zal, op grond der steeds door hem vooruitgezette beginselen, tegen de begrooting stemmen. Het oogenblik is daar om krachtige maatregelen tot herstel bij de hand te nemen. Eene spoedige herziening der Grondwet is noodzakelijk. Het vertrouwen op de Regering en de Kamer is geschokt; de ontevredenheid en het misnoegen is algemeen. De behoeften des volks zijn groot. Het staatsgebouw is hoogst gebrekkig. Naar zijne meening is een simulacre van Grondwet erger dan het absolutisme. Hij vreest voor die herziening niet, want hij houdt zich overtuigd, dat zij zal ondernomen worden door mannen, die het monarchale stelsel voorstaan. Wat men er ook tegen inbrenge, de stroom sleept naar de herziening. In een zieltogenden staat wordt het aanwenden van heroïsche middelen gevorderd. In het belang van den Koning en het Vaderland zal hij tegen de begrooting stemmen, ten einde aan de dringende behoefte der herziening vóór dat het te laat zal zijn worde voldaan.

Het vervolg der beraadslagingen wordt bepaald op morgen ochtend ten 11 ure.

— De 's Gravenhaagsche afdeeling der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst hield laatstleden vrijdag in het locaal *Diligentia* eene algemeene vergadering. Nadat heeren afgevaardigden verslag hadden gedaan van de jongste algemeene vergadering, en de rekening van het afgeloopen dienstjaar was goedgekeurd, is men overgegaan tot de voorziening der vacaturen bij het bestuur der afdeeling bestaande, zijnde de aftredende bestuurder mr. *van Ghert* als zoodanig herkozen, doch voor den heer mr. *de Kempenaer*, die verzocht had buiten aanmerking te blijven, gekozen de heer mr. *C. C. E. d'Engelbronner*, en eindelijk een nieuw lid van het bestuur toegevoegd, te weten de heer mr. *H. Vollenhoven*.

De zangoefeningen, onder leiding van onzen verdienstelijken *Lubeck*, zullen eerstdaags worden hervat.

's GRAVENHAGE den 27 september.

Ofschoon de heer *Rochussen* spoedig te Brussel wordt te gemoet gezien, willen sommigen echter weten dat Z. Exc. niet direct uit deze residentie derwaarts is vertrokken.

Het gerucht is verspreid, maar wordt hier voor ongegrond gehouden, dat de heer mr. *Schooneveld* tot minister van justitie zou worden benoemd, en dat Z. Exc. de minister *van Hall* voortdurend met de portefeuille van finantien belast zou blijven.

— In de zitting der Tweede Kamer van heden zijn de beraadslagingen over de staatsbegrooting over 1844 en 1845 voortgezet.

De heer *van Rechteren* treedt in een onderzoek van hetgene er sedert de vaststelling der begrooting in september 1841 is voorgevallen. Gelijk destijds maar al te zeer gevreesd werd, zijn er te korten ontstaan, en is, ten gevolge der voortdurende verhooging der belastingen, de armoede schrikbarend toegenomen. Hij deinst terug voor het leggen van nieuwe lasten op een getrouw en rustig Volk, door hetwelk reeds ruim 52 millioenen opgebragt worden. Hij meent dat er geene vaststelling eener begrooting kan te pas komen, zoo lang al de middelen tot bestrijding der uitgaven niet behoorlijk zullen zijn voorgedragen. Hij acht dit in strijd met art. 124 der Grondwet. Hij verlangt dat de staatshuishouding op eenen min kostbaren voet worde ingerigt; dat, tot dat einde, de Grondwet worde herzien; dat bij die herziening echt constitutionele instellingen worden tot stand gebragt, en hij verwacht dat, wanneer zoodanige herziening zou worden ondernomen, met het bepaalde doel om eene zuiniger huishouding te verkrijgen, dit de verwachting verre zou overtreffen. Hij verklaart dat de beginselen, die de Regering bij den aanvang dezer discussien op den voorgrond heeft geplaatst, wat de Grondwet aangaat, nimmer de zijne zullen worden. Hij oordeelt dat er middelen voorhanden zijn, om, zonder verhooging van lasten, in den geregelden loop van zaken, ook gedurende de herziening van de Grondwet, te voorzien. Als zoodanig noemt hij op de aflossing van de schuld aan de Handel-Maatschappij of het gebruik van een deel der belgische inschrijvingen. Naar zijne meening zou de aanneming der begrooting de welvaart des Lands ten gronde rigten en den weg tot nieuwe te korten openen. Hij zal tegen de begrooting stemmen, in de hoop dat de waarschuwende stemmen der waarheid tot de Regering mogen doordringen, en dat het eenig middel tot herstel, voor dat het te laat zij, worde aangewend. Hij wijst op de geschiedenis der laatste jaren, en vraagt of het gebeurde in België geheel en al vergeten is. Hij eindigt met de hoop te uiten, dat, wanneer de waarschuwende stemmen niet mogten worden gehoord, God dan het dierbare Vaderland moge behoeden.

De heer *van den Bosch* meent dat de belastingen reeds te hoog opgevoerd zijn en niet meer verhoogd kunnen worden. Hij oordeelt dat andere en betere middelen voorhanden zijn, om in de behoeften der schatkist te voorzien. Hij betoogt dat bezuinigingen alleen niet voldoende zijn om te korten voor te komen. Sedert jaren heeft men bezuinigd en nogtans zijn de behoeften der schatkist en de lasten des Volks onafgebroken vermeerderd. Zijns bedunkens had men sedert 1839 moeten overgaan tot de aflossing van de schuld aan de Handel-Maatschappij, en had men zich moeten beijveren om, ter verligting van den druk der lasten, nieuwe bronnen van bestaan op te sporen. Hij verlangt dat de uitgaven in gepaste verhouding tot de middelen gebragt worden; dat de middelen naar een bepaald stelsel worden geheven, en dat de welvaart der Natie niet meer worde verzwakt. Door het aanwenden van het door hem aangeduide middel zullen te korten worden bestreden en voorgekomen, en zal het niet noodig zijn, de lasten te verhoogen. Het komt er, zijns inziens, slechts op aan, om gedurende vier jaren door buitengewone middelen in de behoeften der schatkist te voorzien. Daar de aanneming van de begrooting den tegenwoordigen staat van zaken zal verergeren, kan hij daartoe niet besluiten.

De heer *Menso* onderzoekt hetgene sedert december jongstleden, ten aanzien der staatsbegrooting, bij de Kamer reeds is voorgevallen. Behalve de aanvankelijk bij haar ingebragte bezuinigingen, heeft de Regering nog aanzienlijke besparingen op het verlangen der Kamer daarin gemaakt. Ten gevolge van de afstemming der conversiewet is de rente der staatsschuld niet verminderd; is men verpligt de schuld aan de Handel-Maatschappij op de bepaalde wijze af te lossen, en is men genoodzaakt geweest het te kort van 1842 op eene bezwarende wijze te dekken. Daarbij komt dat de voordragt nopens de regterlijke organisatie de goedkeuring der Kamer niet heeft verworven, en dat de gelden, benoodigd voor het corps maréchaussée, op het verlangen der Kamer weder op de begrooting zijn gebragt. Door een en ander heeft de aanzienlijke besparing van uitgaven geen gunstigen invloed op het totale cijfer der begrooting uitgeoefend. Intusschen heeft de Regering verklaard, dat de verminderingen reeds zoo aanzienlijk waren, dat het gevaarlijk te beschouwen was op dien weg voort te gaan. De groote meerderheid der Kamer heeft dan ook, blijkens het algemeen verslag, haar genoegen over de aanzienlijke bezuinigingen betuigd. Verdere besparingen, in den tegenwoordigen stand van zaken, zouden groote nadeelen kunnen te weeg brengen. De Regering is ook niet bij magte om plotseling een geheel nieuw finantieel stelsel in te voeren. Naar zijne meening vergist men zich, wanneer men den Staat met een gewoon huishouden vergelijkt; de Staat kan zijne uitgaven niet naar zijne inkomsten inrigten; de Staat heeft geene inkomsten, maar heft belastingen, naar mate zijne behoeften groot zijn. Hij gelooft dat het belang des Lands medebrengt, door eene eenparige medewerking, de Regering in haren moeijelijken toestand te ondersteunen. Er behoort een blijk van eensgezindheid tusschen de Regering en de Vertegenwoordiging te worden gegeven. Op die wijze moet het gemeen overleg worden bevorderd. Hij is alzoo geneigd de begrooting aan te nemen; doch zal, ten aanzien van sommige hoofdstukken, de nadere inlichtingen der Ministers afwachten. Hij meent ook te moeten verklaren, dat eene aanneming van de wet der middelen hem niet zou kunnen verbinden, om alle voorstellen, welke later daaruit zouden voortvloeijen, goed te keuren.

De heer *van Rijckevorsel* onderzoekt in hoe verre de beraadslagingen over de begrootingswetten ontijdig zouden zijn. Die ontijdigheid wordt uit twee oogpunten beweerd: 1°, omdat de buitengewone belasting op de inkomsten niet bekend is, en 2°, omdat geene bepaalde Ministers voor twee departementen benoemd zijn. Wat het eerste betreft, doet de redenaar opmerken, dat de Staatsuitgaven steeds de middelen moeten voorafgaan; eerst dienen de behoeften gekend te worden, alvorens men tot de lasten besluite. Te regt is dan ook, bij de beoordeeling der voordragten nopens de successie en de belasting op sommige inkomsten opgemerkt, dat men tot geene buitengewone belasting kan besluiten, vóór dat men de overtuiging had, dat de uitgaven tot het laagst mogelijk cijfer waren gebragt. Deze belastingen waren ontijdig, zoo lang de begrooting van uitgaven niet is vastgesteld. Uit dat oogpunt beschouwd, belet dus niets tot de beraadslaging der uitgaven over te gaan, zonder de middelen te kennen. — Wat het tweede aangaat, kan deze aanmerking alleen betreffen de hoofdstukken, waarvoor geene vaste Ministers aanwezig zijn. Het is misschien waar, dat het daarbij geene onverschillige zaken geldt, en dit kan op het vertrouwen van invloed zijn. Niets belet echter eene stem over de andere hoofdstukken uit te brengen. Er is echter meer wat het raadzaam maakt de beraadslagingen te doen voortgaan. De staat van onzekerheid, waarin het Vaderland verkeert, mag niet langer duren dan volstrekt noodzakelijk is. Men moet de Regering niet in den waan brengen, dat de Kamer zich van eene herziening der Grondwet zulke belangrijke bezuinigingen voorstelt, zoo als dit door sommigen wordt beweerd. De redenaar wil niet medewerken om, door eene afstemming der begrooting, eene herziening der Grondwet te bekomen. Hij verklaart ronduit niet te behooren tot diegenen die geene nieuwe belasting willen, maar die van zoodanige herziening de herstelling van het evenwigt in onze finantien verwachten. Zulke uitzigten zijn gevaarlijk. De redenaar wil eene aanwijzing der cijfers, waarin die bezuiniging zou bestaan. De teleurstelling van velen zou ten deze groot zijn. Juist de overdrijving van sommigen doet het hem betwijfelen, of het oogenblik eener herziening thans geschikt is. En zoo er eene herziening mogt plaats hebben, dan moet die van de Regering uitgaan, en dezelve niet, door eene weigering van subsidie, aan de Regering afgedwongen worden. Men vergete bovendien niet, dat eene herziening vóór de behandeling der begrooting onmogelijk is. De regeling der finantien moet voorafgaan. Elk overtollig uitstel is gevaarlijk. — De redenaar verklaart zich voor het eerste hoofdstuk. In de onzekerheid echter, of de meerderheid der Kamer hier anders over moge denken, en eene verwerping daarvan de intrekking der andere hoofdstukken ten gevolge zou hebben, behandelt hij deze nog kortelijk. En dan moet hij opmerken dat, ofschoon door de Regering op vele punten bezuinigd is, ons staatsbestuur nog te kostbaar en nog voor vele belangrijke verminderingen vatbaar is. Hiertoe wijst de redenaar aan eene vermindering van centralisatie en eene vereenvoudiging der administratie. Men neemt ook te groote mildheid in acht bij het verleenen van wachtgelden en toelagen. Dit wordt, bij den ongunstigen toestand van 's Lands finantien, eene onbillijkheid tegenover de belastingschuldigen. De Natie is bereid offers op het altaar des Vaderlands te brengen,

doch zij moet overtuigd wezen, dat die volstrekt noodig zijn tot instandhouding van het staatsgebouw, en dat niet alleen voor het oogenblik gezorgd wordt, maar men eene betere toekomst kan te gemoet zien. Die hoop wordt aan Nederland benomen, indien men nieuwe schulden op de Natie legt. De redenaar moet hierop aandringen, ten einde het plan te bestrijden, door een geacht medelid der Vergadering voorgesteld, en waarvan geen ander gevolg te wachten is dan hulp voor een paar jaren; terwijl er nieuwe leeningen zouden moeten worden aangegaan en dus een nieuwe rentelast op de Natie zou drukken. Wil men ons finantiewezen duurzaam bevestigen, dan moeten alle leeningen vermeden worden: Eene vermeerdering van middelen moet het gebroken evenwigt herstellen. Die de zaken anders inziet, geeft zich aan begoocheling over. De laagte der oostindische producten, de mindere opbrengst dan het geraamde uit de kolonien bewijzen dit voldoende. — De nieuw voorgestelde belasting, als mede eene billijke conversie, in verband met onze schuldvordering ten laste van België, beschouwt de redenaar niet alleen als wenschelijk, maar ook als zeer uitvoerlijk. — Hij dringt verder aan op de regeling van den ouden achterstand, op de kennis der speciale fondsen, welke of opgeheven of op de begrooting gebragt moeten worden. Hij deelt voorts vele aanmerkingen op onderscheiden hoofdstukken, in het algemeen verslag opgenomen. Het belang van het Land vordert, dat de Regering die bedenkingen in ernstige overweging neme. Daardoor zal het gemeen overleg bevorderd worden, de bestaande spanning verdwijnen. Daardoor zal het vertrouwen meer bevestigd worden dan door eene herziening der Grondwet, waartoe het oogenblik niet geschikt is. Men moet het kwaad niet zoeken waar het niet is. Het ligt hier in onze geldmiddelen. Deze met eene vaste hand te regelen zal het kwaad herstellen.

De heer *Anemaet* doet hulde aan de Regering voor de bezuinigingen, welke zij op de begrooting heeft aangebragt. Hij gelooft echter niet dat zij den hoogst mogelijken trap bereikt hebben. Hij betoogt dat ons belastingstelsel ongelijkmatig drukt. Hij betreurt het, dat op eene nederlandsche begrooting de aflossing van schuld voor memorie wordt uitgetrokken. Hij kan niet toegeven, dat men eene begrooting kan goedkeuren, waarvan de middelen niet zijn aangewezen. Welke waarborg bestaat er, dat de voor te stellen-wet op de inkomsten niet drukkende zal zijn? Gesteld de Kamer verwierp zoodanige voordragt, dan zouden de uitgaven ongedekt blijven. Omtrent eene herziening der Grondwet, zeide de redenaar, dat hij zich daarmede zou kunnen vereenigen, indien daartoe het tijdstip gunstig was. Zij zou echter voor de tegenwoordige begrooting niet baten. Nog drie maanden en het nieuwe dienstjaar is daar. Vóór dien tijd kunnen èn Grondwet èn ons finantiewezen niet hersteld zijn. De redenaar houdt ook de bestaande Grondwet voor zoo slecht niet, indien zij slechts goed worde geïnterpreteerd. Hij houdt het voor het beste de tegenwoordige begrooting in te trekken, ten einde die herzien en vereenvoudigd terug te ontvangen. Hij verklaart zich tegen het eerste hoofdstuk, niet zoozeer om de bij de Grondwet aangewezen gelden te weigeren, als omdat het een deel uitmaakt eener begrooting, welke door de middelen niet genoegzaam gedekt wordt.

De heeren *Schooneveld, Tromp, de Man* en *van Panhuys* hebben de behandeling der begrooting op dit oogenblik voor ontijdig en onraadzaam gehouden, terwijl de heeren *Uytwerff Sterling*, *Enschedé* en *Luyben* eene tegenovergestelde meening aangekleefd en zich voor het eerste hoofdstuk verklaard hebben.

De heer *Schooneveld* heeft zich voor de herziening der Grondwet verklaard, welk gevoelen ook door andere leden hoogst wenschelijk doch ontijdig werd geacht.

Het vervolg der beraadslagingen wordt op morgen ten 11 ure bepaald.

— Bij besluit van den 25 dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden te bepalen, dat het garnizoens-bataillon met den 31 december aanstaande zal worden ontbonden, doch dat de onderofficieren en verdere manschappen daarvan, thans met hunne huisgezinnen in de stichtingen der Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen gevestigd, bij voortduring aldaar zullen verblijven, onder de benaming van militaire kolonisten.

Bij besluit van den 15 dezer is de 2de luitenant *G. L. C. van Oldenborgh*, van het 3de regement artillerie, in zijne ancienneteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het oostindisch leger.

Bij besluit van den 18 dezer is de heer *A. P. Wahl* benoemd tot officier van gezondheid van de 3de klasse in Oostindië.

Bij besluiten van den 15 en 25 dezer is de gepensioneerde 1ste luitenant der infanterie *P. Wijnands*, en de gepensioneerde 2de luitenant der cavalerie *E. C. F. de Quay*, bij gunstige uitzondering en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, eerstgemelde met den titulairen rang van kapitein en laatstgemelde met den titulairen rang van 1sten luitenant begunstigd, en beiden het voortdurend dragen toegestaan van de activiteits-uniform van het wapen, waartoe zij het laatst hebben behoord.

Bij besluit van laatstgemelden dag is aan den gepensioneerden majoor *T. M. M. Hellewich*, en aan den gepensioneerden kapitein *W. G. F. Voigt*, laatstgenoemde thans belast met de functien van administrateur van kleeding en wapening bij het 3de regement infanterie, het voortdurend dragen vergund van de activiteits-uniform van het wapen der infanterie, waartoe zij het laatst hebben behoord.

— ROTTERDAM den 27 september.

Verscheiden pruissische officieren van hoogen rang zijn met den Keizer van Rusland naar Warschau afgereisd, om de groote revue in de nabijheid dier stad bij te wonen. Het verblijf van dien Monarch te Berlijn heeft zich weder door groote mildheid gekenmerkt; niet alleen zijn talrijke personen met ridderorden en kostbare snuifdoozen of ringen begiftigd, maar de Keizer heeft ook de som van tienduizend daalders aan het stedelijk bestuur doen toekomen, ten einde die onder verschillende armen te verdeelen. Na het vertrek van den Kroonprins van Zweden uit Berlijn wilde men daar weten dat hij, namens zijnen Koninklijken Vader, de uitnoodiging aan den Koning van Pruissen heeft overgebragt om dezen te Stockholm te komen bezoeken. Nog werd in voorname kringen verzekerd dat eene huwelijksverbindtenis tusschen de Dochter van genoemden Kroonprins en prins *Adalbert*, tweeden Zoon van prins *Willem* van Pruissen, beraamd zou wezen. — Een dagblad van Frankfort noemt de bevalling der Gemalin van den Russischen Grootvorst Troonopvolger zeer na ophanden, en wil dat daarna die Vorstin, met haren Gemaal, den winter bij hare Familie te Darmstadt zal gaan doorbrengen.

— In de heden alhier, door de Nederlandsche Handel-Maatschappij, gehouden veiling van specerijen is alles verkocht; de notenmuskaat voor 36 tot 113, de foelie voor 31 tot 110, de nagelen voor 53 en de java kaneel voor 42 tot 237 centen.

— Men schrijft uit Vlaardingen: Ten gevolge van een vroeger berigt in de nieuwspapieren geplaatst, aangaande de hollandsche haringvisscherij, wordt ons heden bekend gemaakt, dat sedert den 15 augustus het eerste schip is aangekomen, op den 25sten dezer maand, te Enkhuizen, met slechts 120 ton haring; medebrengende uit de vloot de allerongunstigste berigten nopens de visscherijen.

— Heden moest te Delft plaats hebben de Heilige Doop van de beide Ashantijnsche Prinsen, kweekelingen aan de akademie te dier stede.

— De straatweg van Groningen naar Winsum, waarvan op den 13 mei jongstleden de eerste steen gelegd was, is den 23 dezer voor het algemeen gebruik opengesteld.

— Uit Appingadam wordt, als een voorbeeld van de buitengewone groeikracht en vruchtbaarheid van dit jaar, van den 24 dezer gemeld, dat een appelboom te Solwert, onder voornoemde gemeente, hoezeer nog beladen met vruchten, te gelijk vol met geopende bloesems prijkt.

— Uit Hummelo schrijft men, dat de baron *van Heeckeren van Enghuizen*, die sedert twintig jaren aan den opbouw en de verfraaijing van het slot Enghuizen geene kosten heeft gespaard, aldaar den 22 september met veel vreugde is ingehaald. Het geheele dorp tot aan het kasteel was met eereboogen, vlaggen, bloemen en groen versierd, en eene eerewacht opgerigt, om den heer en de vrouwe van Enghuizen met hunne twee kinderen te begeleiden. Een feestmaal, vuurwerk en illuminatie besloten den dag, een waren feestdag voor de dorpelingen.

— De Amsterdamsche Courant van heden behelst het volgende:

„ Naar men verneemt heeft de Commissie, van Rijks wege benoemd ter beoordeeling der prijswerken, dingende naar den eersten of grooten en tweeden prijs in het vak der Graveerkunst, aan de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten, bij meerderheid geoordeeld, dat er geene genoegzame termen bestonden tot toewijzing van den eersten of grooten prijs in dezen, maar eenparig den tweeden prijs of *f* 300 's jaars, gedurende vier jaren, op de bij koninklijk besluit vastgestelde voorwaarden, toegekend aan den jeugdigen kunstenaar, kweekeling der Akademie voormeld, *Charles Edouard Taurel*, alhier."

Den 25 dezer, des namiddags, arriveerden te Helvoetsluis *Harriet*, D. J. Halliday, en *Aldbro*, W. Storey, van Londen; *Walkington*, T. Moloney, v. Hull; *Samuel & Sarah*, R. Robinson, v. Sunderland; *Andrew Wilson*, C. Wilson, *Agnes*, A. Lennox, en *Ann Hume*, R. Littlejohn, v. Grangemouth; *Widdrington*, C. Reed, v. Berwick; *Sterling Hill*, J. Brown, van Kirkaldy, en *Adriaan*, H. R. Bok, van Archangel; de wind N. N. W.

Den 25 dezer na en den 26sten voor posttijd in de Maas en te Maassluis niets gepasseerd; de wind N. N. W. en N. W.

Den 26 dezer, des namiddags, arriveerden te Helvoetsluis *Dumbarton*, J. N. Knapp, van Richmond in Virginia; *Hope*, G. Hart, van Londen; *Sea*, T. Kearsley, van Hartlepool; *John & Amelia*, W. Manners, van Seaham; *Echo*, S. Williamson, van Sunderland; *George & Jane*, W. Wilks, van Warkworth; *Effort*, E. Nichols, *Agnes*, R. Greenfield, en *Ann*, G. Jardine, van Grangemouth, en stoomde in zee *Batavier*, D. Dunlop, naar Londen. Den 27sten, des morgens, arriveerde *Ellen*, R. Balding, v. Londen; de wind N. W.

Den 26 dezer na en den 27sten voor posttijd in de Maas en te Maassluis niets gepasseerd; de wind N. W.

Den 25 dezer is te Brouwershaven binnengekomen *Alida*, D. T. Doornbos, van Liverpool naar Dordrecht, *John Fehrman*, Wm. Long, van New-Orleans, den 26sten *Mexico*, F. Copland, van Newcastle, beiden naar Rotterdam, *Williams*, R. R. Blyth, van Sunderland, en *Ocean*, D. Nicholas, van Porthcawl, beiden naar Dordrecht.

In Texel zijn binnengekomen E. Douwes Dekker van Batavia, T. R. Botson, G. S. de Roos en John Manning van Londen, O. G. Bakker v. Hull, W. Todd v. Seaham, J. Johnson v. Sunderland, M. Danielsen en J. Christensen van Drammen; uitgezeild G. L. J. van der Hucht n. Batavia, C. J. van Driesten n. Suriname en M. F. Schaap naar Marseille.

In den namiddag van den 25 dezer is in het Zuidergat van Texel gestrand eene noordsche bark, genaamd *Vesta*, waarschijnlijk het schip *Vesta*, kapit. C. Thorsen, van Drammen naar Purmerend.

Kapit. E. D. Dekker, bovengemeld; rapporteert, den 25 augustus, op 2 gr. noorderbreedte en 24 gr. 15 min. westerlengte, gepraaid te hebben het schip *Middelburg*, kapit. M. Roderkerk, van Middelburg a ar Batavia.

In het Vlie zijn binnengekomen J. G. Munneke van Newcastle, M. H. Overmeer van Lulea, G. H. Nagel van Nerva, H. J. Röttgers van Liebau, H. H. Ebes en J. D. Visser van Memel, A. Hazewinkel, J. J. van der Woude, T. A. Mulder en J. B. Mulder v. Koningsbergen, H. H. Sprik en P. H. Kamminga van Dantzig en D. H. Botje van Stettin.

Te Terschelling is binnengekomen H. P. de Boer Sap van Kiel.

Den 25 dezer zijn te Vere ter reede gekomen K. de Kok v. Seaham en G. Nesbett van Newcastle, beiden naar Middelburg.

Te Vlissingen zijn ter reede gekomen W. Drysdale v. St. Domingo, J. N. Hencke van Triest, R. Lewis van Messina, J. Isabell v. Fowey, T. Jackson v. Londen, H. H. Lucht *en niet* P. J. Lucht v. St. Petersburg en J. Onken v. Hoekzyl, allen n. Antwerpen, R. Muys en H. J. Nickelsen van Londen en D. Uffen van Bergen, allen naar Brussel, C. W. Loetz van St. Petersburg, naar Gent, en W. Cook van Sunderland, naar eerstgenoemde stad bestemd; uitgestoomd J. Fife naar Londen, en uitgezeild P. Barbey naar Duinkerken, J. Abrahams naar Riga, J. Strak, H. Hubers en H. Niemann n. de Oost Zee en J. C. Bartels n. Stettin, allen van Antwerpen.

Het fregatschip *Sara Johanna*, kapit. G. L. J. van der Hucht, van Amsterdam naar Batavia, is den 25 dezer te Vlissingen binnengeloopen.

Te Suriname is aangekomen S. Nielsen en te Genua H. F. Muller van Amsterdam; op de rivier v. Nantes B. J. de Groot v. Rotterdam; te Havre R. Exmelin van Antwerpen; te Duinkerken C. Sueur van Rotterdam; te Deal G. Hawkes van Batavia, en heeft de reis naar Londen voortgezet; te Hamburg H. Riebeling van Amsterdam en J. J. Joosten van Yarmouth; te Altona F. Svendsen van Ostende; te Bremerhaven J. D. Sandersfeldt van Amsterdam; te Travemünde G. R. Glim van Fredericia en K. J. Pronk van Londen; te Memel J. K. Bolhuis van Antwerpen en P. N. Huizing v. Stettin; te Drammen P. Thomassen van Amsterdam en J. L. Holst van het Nieuwe Diep.

*** De Minister van Staat, Gouverneur van de provincie Zuid-Holland, brengt bij deze ter kennis van het publiek, dat, uit hoofde van de vernieuwing der Brug, liggende bij het gehucht de Middensluis, in den grooten weg der tweede klasse n.° 4, tusschen Goidschalxoord en Numansdorp, de passage over die Brug zal zijn afgesloten van Maandag den 2 tot Zondag den 8 October 1843, terwijl dezelve zal kunnen plaats hebben over de naast aangelegen wegen, ter wederzijden van den grooten weg.

's Gravenhage den 23 September 1843.

De Minister van Staat, Gouverneur voornoemd,
VAN DER DUYN.

*** De persoon van ALEXANDER VAN DUYVENBODE, Milicien van den jare 1839, in dienst gesteld bij het 3de Regement Artillerie, gelieve zich onverwijld te vervoegen ter Secretarie dezer Stad.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, mij bij het overlijden van mijnen Zoon, THEODORUS, betoond, betuig ik, ook namens mijne Familiebetrekkingen, mijnen opregten dank.

Rotterdam den 27 September 1843. A. H. MENSING.

Getrouwd

D. RIJPSTRA,
Ontvanger van 's Rijks Belastingen c. a. te Oostvoorne,
met
N: J. VAN DER LELY.

Maassluis den 22 September 1843.

Getrouwd

C. T. W. DEUTZ,
Wed.r van G. A. van den Abeelen,
met
M. VAN DER VLIET.

Rotterdam den 27 September 1843.

Eenige kennisgeving.

Getrouwd

C. C. JURREWITZ
en
E. SCHALKWIJK.

Rotterdam den 27 September 1843.

Heden beviel voorspoedig van een ZOON Johanna Maria Moes, geliefde Echtgenoot van

Rotterdam den 25 September 1843. J. H. BOOT.

Heden beviel van een welgeschapen ZOON Catharina Maria Rochussen, hartelijk geliefde Echtgenoot van

JOOST VAN VOLLENHOVEN.

Rotterdam den 26 September 1843.

Bevallen van eene DOCHTER *J. C. ENGELBREGT*, geboren Overes.

Delft den 26 September 1843.

Op den 18 September 1843 overleed, te *Versailles*, de Wel Ed. Heer FREDERIK AMALRY.

Heden overleed ons geliefd jongste Kindje, DAVID CORNELIS, in den jeugdigen leeftijd van zeven maanden.

Rotterdam den 23 September 1843.

A. ROBERTSON.
K. C. ROBERTSON,
van Traa.

Heden overleed onze geliefde Moeder en Schoonmoeder, Vrouwe BELIA LANS, Weduwe van den Heer Dirk van Lange, in den ouderdom van 79 jaren en 8 maanden, aan een verval van krachten. Ieder die haar gekend heeft, weet wie zij voor hare Kinderen en Kleinkinderen was, en kan beseffen hoe smartelijk ons haar verlies is; alleen de hope des wederziens kan das ook ons troosten.

Overschie den 22 September 1843.

F. VAN LANGE,
uit aller naam.

Middelburg den 24 September 1843. Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, mijne Moeder, Mejufvrouw ELISABETH ACKERLIN, Weduwe van den Heer Philip Jacob, Metzger, in den ouderdom van ruim 62 jaren.

CATHARINA ELISABETH METZGER.

Tot onze innige droefheid overleed heden ons hartelijk geliefd jongste Dochterje, ADRIANA, in den jeugdigen leeftijd van bijna 2 jaren.

Rotterdam den 26 September 1843.

H. VERVOORT.
J. S. VERVOORT,
de Riemer.

Eenige kennisgeving.

*** De bekende en onbekende Schuldeischers in het Faillissement van LEENDERT VAN VLIET, *Stalhouder te Rotterdam*, welke op den 25 dezer maand op de Vergadering hunne vorderingen nog niet hebben doen verifiëren, worden bij deze opgeroepen ter nadere bijeenkomst, welke op Maandag den 9 October eerstkomende, des namiddags ten één ure, in het Paleis van Justitie alhier, zal gehouden worden.

Rotterdam den 26 September 1843.

De Curator in het Faillissement,
I.c THOOFT.

*** 100STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Ten Kantore van *C. G. BOONENKAMP*, alwaar op de 17de Lijst der Vijfde Klasse de Kapitale Prijs van *Dertigduizend Gulden* is gevallen op N.° 6949, is nu weder op de 27ste Lijst getrokken de Kapitale Prijs van **TIENDUIZEND GULDEN**, met de Premie van **VIJF EN TWINTIGDUIZEND GULDEN**, op N.° 12159.

Rotterdam den 26 September 1843.

*** *f* 35,000,

zijnde de Kapitale Prijs van TIENDUIZEND GULDENS en daaraan toegevoegde Premie van VIJF- EN TWINTIG-DUIZEND GULDENS is heden getrokken op N.° 12159, ten Kantore van *N. M. DE LIGT*, Zeevischmarkt, B, n.° 343.

Rotterdam den 26 September 1843.

*** *f* 35,000,

zijnde de Prijs van TIENDUIZEND GULDEN en daaraan toegevoegde Premie van VIJF EN TWINTIG DUIZEND GULDEN, is gevallen aan het Loterijkantoor van *G. A. WAGENAAR*, op het Westnieuwland, wijk D, n.° 88.

Rotterdam den 26 September 1843.

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.

BIJVOEGSEL, behoorende tot de *Rotterdamsche Courant* van Donderdag den 28 September 1843, n.° 116.

PRIJZEN der EFFECTEN, *te Amsterdam*, *WOENSDAG den 27 September*:

				gebleven.
Nederlanden, Werkel. Schuld	a 2½	pCt.	52⅝ a 53	52¾
dito dito	» 5	—	99½ - 99½	99½
Amortisatie Syndicaat. . .	» 4½	—	92¼ - 92½	92¼
dito dito	» 3½	—	-	
Aand. Handel-Maatschappij	» 4½	—	131⅝ - 131¾	131¾
Obligatien dito	» 4½	—	-	
Oostindische Leening 1837	» 5	—	98¼ - 98⅜	98⅜
Aand. Arnhemsche Spoorw.	» 4½	—	-	
dito Haarlem dito	»		-	
dito Rotterdam dito	»		-	
dito Haarlemmer Meer . .	» 5	pCt.	-	
Frankrijk, Inschrijving . . .	» 3	—	-	
Rusland, bij *Hope en Co.* . .	» 5	—	107⅜ -	
dito anno 1828—1829 . . .	» 5	—	107⅜ -	
Inschrijv. op het Grootboek	» 6	—	71 -	
dito Certificaten	» 6	—		
Obl. te Londen genegotieerd	» 5	—	-	
Cert. dito Hamburg Admin.	» 5	—	-	
Negotiatie 1831—1833 . .	» 5	—	99½ -	
dito 1840	» 4	—	90 - 90¼	90
dito bij *Stieglitz*, .	» 4	—	89½ - 89¾	89⅝
Pruissen, Negotiatie 1830 . .	» 4	—	-	
Aandeelen 1832	» . . .	*f*	-	
Spanje, bij *Ardoin* 1835 . .	» 5	pCt.	17 5/16 - 17⅜	17⅜
dito Onbepaald	» 5	—	15 5/16 -	
dito Coupons	»		-	
Nieuwe	» 3	pCt.	-	
Deferred	»		-	
Passive	»		-	
Uitgestelde Schuld	»		-	
Portugal, te Londen	» 2½	pCt.	43¼ - 43⅜	43¼
Oostenrijk, Weenerbank . . .	» 5	—	-	
dito	» 4	—	-	
Metalliek	» 5	—	-	
dito	» 2½	—	-	
Aand. *f* 500 bij *Rothschild*	»		-	
dito - 500 dito 1834 . .	»		-	
Napels, Cert. *Lamaison en B.*	» 5	pCt.	-	
dito Napelsche Administratie	» 5	—	-	
dito te Londen	» 5	—	-	
Denemarken, Neg. te Londen	» 3	—	-	
Polen, Aandeelen 1835, . . .	» . . .	*f*	-	
dito, Loten *f* 500	» . . .	»	-	
Griekenl., te Londen, £ 500,	» 5	pCt.	-	
Philadelphia, bij *Hope en Co.*	» 5	—	-	
idem bij *Rothschild*	» 6	—	-	
Bank	»		-	
Brazilië, te Londen	» 5	pCt.	74¾ -	
Columbia, te Londen £ 100	» 6	—	-	
Mexico, te Londen	» 5	—	-	
dito Uitgestelde	» 5		-	
Peru, te Londen	» 6	—	11¼ - 11⅜	11 5/16

Den 26 September waren te Antwerpen de 5 pcts. *Ardoins* 17⅜.

WISSELKOERS te *Rotterdam* den 26 September: Londen 2 maanden *f* 12, 07½, kort *f* 12, 12½.

SCHIEDAM den 27 September:
Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 17, 50 } zonder de belasting.
Amst. Proef het Ned. „ „ „ 18, 75 }

*** Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

OCTOBER 1843.

ROTTERDAM, NIJMEGEN, ARNHEM, KEULEN, COBLENZ, MAINZ & MANNHEIM.

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*, *Emmerik* enz. dagelijks, des morgens ten 7 ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, *Lobith* enz. voorloopig om den anderen dag, en wel den 1, 3, 5, 7, 9, des morgens ten 7 ure.

Van *Nijmegen* naar *Rotterdam* dagelijks, des morgens ten 6 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* voorloopig om den anderen dag, en wel den 2, 4, 6, 8, 10, des morgens ten 9½ ure.

ROTTERDAM. — ANTWERPEN.

Van *Rotterdam* naar *Antwerpen*

Zondag	1 October,	des morgens ten 9½ ure,
Maandag	2 „	„ „ „ 12½ „ (des nachts tusschen 1 en 2),
Dingsdag	3 October,	des morgens ten 1 ure (des nachts tusschen 2 en 3),
Woensdag	4 October,	des morgens ten 1½ ure (des nachts tusschen 3 en 4),
Donderdag	5 October,	des morgens ten 2½ ure,
Vrijdag	6 „	„ „ 3½ „
Saturdag	7 „	„ „ 4 „
Zondag	8 „	„ „ 4½ „
Maandag	9 „	„ „ 5 „
Dingsdag	10 „	„ „ 5½ „

Van *Antwerpen* naar *Rotterdam*

Zondag	1 October,	des morgens ten 3½ ure,
Maandag	2 „	„ „ 4½ „
Dingsdag	3 „	„ „ 5½ „
Woensdag	4 „	„ „ 6½ „
Donderdag	5 „	„ „ 7 „
Vrijdag	6 „	„ „ 7½ „
Saturdag	7 „	„ „ 8½ „
Zondag	8 „	„ „ 9 „
Maandag	9 „	„ „ 10 „
Dingsdag	10 „	„ „ 10½ „

ROTTERDAM. — LONDEN,

met het fraaije Stoomschip BATAVIER.

Van *Rotterdam* naar *Londen*

Dingsdag	3 October,	des morgens ten 8 ure.
Dingsdag	10 „	„ middags „ 12 „
Dingsdag	17 „	„ morgens „ 8 „
Dingsdag	24 „	„ „ „ 11½ „
Dingsdag	31 „	„ „ „ 8 „

Van *Londen* naar *Rotterdam*

Zondag	1 October,	des morgens ten 8 ure.
Zondag	8 „	„ middags „ 12 „
Zondag	15 „	„ morgens „ 8 „
Zondag	22 „	„ „ „ 10 „
Zondag	29 „	„ „ „ 8 „

*** **STOOMBOOTVAART** TUSSCHEN **ROTTERDAM EN HULL.**

De *Emerald Isle*, Kapitein *J. W. Bouch*, vertrekt van *Hull* naar *Rotterdam* iederen Woensdag namiddag en van *Rotterdam* naar *Hull* iederen Saturdag morgen.
Adres bij *GEO. SANDERSON & Co.*

*** Met 1 October zal de **STOOMBOOT** tusschen *ROTTERDAM* en *DORDRECHT* des namiddags TEN 4 URE van *ROTTERDAM* naar *DORDRECHT* afvaren. In de overige uren van Afvaart is geene verandering.

*** **STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ** VAN **OVERFLAKKEE** EN **GOEDEREEDE.**

REGELING DER VAART VOOR DE MAAND OCTOBER 1843.

Zondag des middags ten 12 ure van *Middelharnis* naar *Rotterdam*.

Dingsdag des morgens ten 6 ure als voren.

Maandag en Dingsdag des namiddags ten 1 ure van *Rotterdam* naar *Middelharnis*.

Donderdag des morgens ten 6 ure van *Middelharnis* naar *Dordrecht* en des namiddags ten 4 ure van daar naar *Rotterdam*.

Vrijdag des middags ten 12 ure van *Rotterdam* naar *Middelharnis*.

NB. Bij de Directie is nog *UIT DE HAND TE KOOP* eene POONSCHUIT, eertijds in het Veer gevaren hebbende.

*** STOOMJAGT *JAN VAN ARKEL.*

NIEUWE DIENST TUSSCHEN **GORINCHEM EN ROTTERDAM.**

REGELING DER VAART GEDURENDE DE MAAND OCTOBER 1843 EN VERDER TOT NADERE ANNONCE.

Van *Gorinchem* dagelijks des morgens ten 8 ure.
Van *Rotterdam* dagelijks des namiddags ten 2 ure.

*** De **STOOMBOOT-DIENST** tusschen **ROTTERDAM** en **GOUDA** *vice versa*, in correspondentie met de Vliegende Schuiten op *AMSTERDAM* en terug, zal provisioneel tot en met 15 October eerstkomende, en dus tot nadere bekendmaking, op dezelfde wijze als bij vroegere Annonces bepaald worden waargenomen.

*** **KEULSCHE STOOMSLEEPVAART-MAATSCHAPPIJ.**

De Schepen der Keulsche Stoomsleepvaart-Maatschappij zullen in October aanstaande van *ROTTERDAM* naar *KEULEN* vertrekken op

Zondag den 1sten.	Donderdag den 19den.
Woensdag „ 4den.	Zondag „ 22sten.
Saturdag „ 7den.	Donderdag „ 26sten.
Donderdag „ 12den.	Zondag „ 29sten.
Zondag „ 15den.	

Rotterdam den 27 September 1843. Ph.s VAN OMMEREN, *Agent.*

*** Te ROTTERDAM ligt in Lading: Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *William*, Kapitein *W.m Soanes*; vertrekt 30 dezer.
Adres bij *Ph.s VAN OMMEREN*, Cargadoor.

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar SURINAME, het Nederlandsch gekoperd Schoonerschip *Amphitrite*, Kapitein *F. Jansen*.

Naar NICKERIE, het nieuw gebouwd gekoperd Nederl. Schoonerschip *Tropicus*, Kapitein *F. H. Popken*.

Naar NEW-ORLEANS, het Amerikaansch gekoperd Fregatschip *Tennessee*, Kapitein *G. D. Wise*.

Naar NEW-YORK, het Amerikaansch gekoperd Fregatschip *St. Lawrence*, Kapitein *O. P. Brown*.

Naar NEW-YORK, het Nederlandsch Schoonerschip *Maria & Adriana*, Kapitein *H. L. Boiten*.

Naar BOSTON, het Amerikaansch gekoperd Fregatschip *Cherokee*, Kapit. *W. Long*, om den 27 dezer te vertrekken.

Naar PERTH, het Engelsch Schoonerschip *Ann*, Kapitein *Geo. Jardine*.

Adres ten Kantore van *HUDIG & BLOKHUYZEN*.

*** *A ANVERS, en charge pour* LA HAVANA, *en droiture, le beau Brick Espagnol* Neuva Yberia, *construit en 1841 et très fin voilier, chevillé et doublé en cuivre, du port de 140 tonneaux, Capit.* J. R. Tribino; *partira positivement et sans engagement en droiture pour le dit Port le 20 Octobre prochain, ou plutôt, s'il a son chargement.*

S'adresser pour plus amples informations à Mons.r P. SERRUYS, *Consignataire, à* CH.s GRISAR & W. J. MARSILY, *Courtiers de Navires à Anvers, ou à* HUDIG & BLOKHUYZEN, *Courtiers de Navires à Rotterdam.*

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar GENUA en LIVORNO, het Mecklenburger Brikschip *die Buche*, Kapitein *F. Maass*.

Naar NANTES, het Nederlandsch Schooner-Kofschip *Adriana*, Kapitein *J. Suurmeijer*, om in het eind der maand September te vertrekken.

Naar LIVERPOOL, het Nederlandsch Kofschip *Vriendschap*, Kapitein *F. F. Bieze*.

Naar JERSEY, het Engelsch Schoonerschip *Dispatch*, Kapitein *M. de Gruchy*.

Naar HAMBURG, het Hamburger gekoperd Brikschip *Sirius*, Kapit. *E. Garnn*, om ten spoedigste te vertrekken.

Naar STETTIN, het Nederlandsch Kofschip *Vriendschap*, Kapitein *B. H. Dekker*; ligt gereed.

Adres ten Kantore van *KUYPER, VAN DAM & SMEER.*

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar LONDEN, het Engelsch Schoenerschip *Fairy Queen*, Kapitein *Tho.s Pain*; vertrekt 30 September.

Naar LONDEN, het Engelsch Schoenerschip *Ellen*, Kapitein *Rich.d Balding*.

Naar NEWCASTLE, het Engelsch Brikschip *Ellen Murray*, Kapitein *Tho.s Cree*.

Naar STOCKTON, het Engelsch Brikschip *Gazelle*, Kapitein *Rob.t Watson*.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

*** Te ROTTERDAM ligt in Lading naar BATAVIA, om vermoedelijk in den loop der volgende Maand te vertrekken, het Nederlandsch gekoperd Barkschip *Formosa*, Kapitein *H. Reiniersen*, voerende eenen bekwamen Scheepsdoctor.

Adres bij *WAMBERSIE & CROOSWIJCK.*

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading naar NEW-ORLEANS:

Het Amerikaansch Fregatschip *Lady Arbella*, Kapitein *J. Simpson*; vertrekt 10 October.

Het Amerikaansch Fregatschip *Dumbarton*, Kapitein *Ja.s N. Knapp*; vertrekt 20 October.

Adres bij *WAMBERSIE & CROOSWIJCK.*

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar HULL, het Engelsch Brikschip *Clara*, Kapitein *W. Holdsworth*.

Naar HULL, het Engelsch Brikschip *Walkington*, Kapitein *Tim. Moloney*.

Naar LEITH, het Engelsch Schoonerschip *Mary*, Kapitein *D. Milne*.

Naar KIRKALDY, het Engelsch Sloepschip *Sterling Hill*, Kapitein *Js. Brown*.

Adres bij *BOUTMY & Co.*

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:

Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Arundel*, Kapitein *J. Boxer*; vertrekt 30 September.

Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Hope*, Kapitein *G. Hart*; vertrekt 7 October.

Naar LEITH, het Engelsch Schoonerschip *Pultney*, Kapitein *S. Davison*; vertrekt 30 September.

Naar LEITH, het Engelsch Schoonerschip *Regina*, Kapitein *W. Gains*.

Naar GLASGOW, het Engelsch Schoonerschip *Erin*, Kapitein *A. Davidson*.

Adres bij *CHRIST. REINCKE* } Cargadoors.
en bij *GEO. LEVINGSTON*, }

*** Eenige ARTIKELEN gevonden zijnde op de Stoomboot van *Rotterdam* op den *Moerdijk*, zoo worden degenen die daarop aanspraak hebben verwittigd, dat zij die tegen betaling der Advertentiekosten kunnen terug bekomen op gemelde Stoomboot.

*** Het KANTOOR van den Makelaar *J. N. VAN HOUTEN* is verplaatst naar de Nieuwehaven, noordzijde, wijk M, n.° 242.

*** **INDUSTRIE-SCHOOL.**

De Commissie van Bestuur over de alhier gevestigde Industrie-School maakt bekend, dat het Onderwijs een aanvang zal nemen op Maandag den 9 October. Wordende aan zoodanigen, welke van de Lessen wenschen gebruik te maken, nog gelegenheid hiertoe aangeboden, zich vervoegende bij den Heer *F. C. Walger*, Scheepmakershaven, wijk A, n.° 455.

Namens dezelve,
C. J. GLAVIMANS,
Lid en Secretaris.

*** Van wege de *Districts-Commissie te Rotterdam, tot aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden*, worden opgeroepen de Deelgeregtigden, alhier woonachtig, om te ontvangen het verschenen Kwartaal van de toegelegde jaarlijksche Gratificatie, welke door gezegde Commissie zal worden uitbetaald *in het gewezen Gemeenlandshuis van Schieland*, ingaande in de Magere Varkensteeg, op Maandag den 2 October 1843, des voormiddags ten elf ure.

De Acten van Gratificatie zullen door de Deelgeregtigden moeten vertoond worden.

*** *Commissarissen over het Vaderlandsch Fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst*, opgerigt in 1781, zullen op Maandag den 2 October 1843, ten *elf* ure, in de *Kweekschool voor de Zeevaart* te Amsterdam, en elders ten Huize van Commissarissen van genoemd Fonds (te Rotterdam bij den Heer *J. HUDIG*), betaling doen van de uit hun *Weduwenfonds* en, gemeenschappelijk met hetzelve, uit het *Fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden* verleende Gratificatien aan in den oorlog te water Verminkten, en aan Weduwen, Kinderen en Ouders van Gesneuvelden uit de Actien van 1797, van Algiers, in Oostindië, op de Schelde, enz.

*** De Commissie van Orde en Toezigt over de Zondagscholen berigt, dat zij tot het aannemen van Leerlingen zal zitting houden op Vrijdag den 29 September 1843, des avonds ten zeven ure, in het Locaal aan de Kleine Kipstraat, in de Convooysteeg. Elk die van het Onderwijs op de Zondagschool begeert gebruik te maken wordt verzocht, aldaar op dien tijd te komen, terwijl zij die bij den Secretaris nog geene opgave hebben gedaan moeten voorzien zijn van een Briefje van een der Heeren Assessoren van de Bijbelvereeniging hunner wijk, bij welke ook Inschrijvingsbiljetten worden afgegeven aan elk, die deze Inrigting van Zondagscholen genegen is en met eenige bijdrage tot instandhouding zoude willen ondersteunen.

Rotterdam den 14 September 1843.

De Commissie voornoemd,
P. VAN DER DUSSEN VAN BEEFTINGH.
H. ALTMANN.
H. H. VAN DAM, *Secretaris.*

*** De Ondergeteekende zal zich hier ter Stede vestigen als MUZIJK-ONDERWIJZER voor het PIANO en den ZANG. Hij vleit zich dat zijne bijna vijfjarige onderwijzing op het Instituut van den Heer *P. de Raadt*, en de vereerende onderscheiding welke hem op zijne Kunstreis in een voornaam gedeelte van Duitschland mogt te beurt vallen, hem dat vertrouwen zullen schenken, hetwelk hij bij voortduring wenscht te blijven verwerven.

W. KOHLSCHMIDT,
Schiedamschensingel, wijk T, n.° 14.

*** IEMAND, uit den fatsoenlijken stand, dadelijk over een gedeelte en successivelijk tot over een matig Kapitaal te disponeren hebbende, wenscht gelegenheid te vinden zich in eene of andere solide HANDELZAAK, binnen of in den omtrek van Rotterdam, te ASSOCIEREN. Hiertoe gelegenheid bestaande, gelieven reflecterenden zich, met eigenhandig geteekende Brieven, onder letter N, te adresseren bij den Boekhandelaar *H. NIJGH*; kunnende men van de stiptste discretie zich verzekerd houden.

*** **L E E S D I T.**

Binnen Delft is gelegenheid om twee op de Koninklijke Akademie geplaatste JONGELINGEN bij fatsoenlijke Burgers te plaatsen; kunnende zij Vrije Kamers en Huisselijk Verkeer erlangen, op billijke Conditien en *weinig Geld*. Informatien, onder de letters L O, bij den Boekhandelaar *CORNELIS ARRENBERG*, op de Noordblaak te Rotterdam.

*** Op een der vrolijkste Standen in de Binnenstad van Rotterdam is, met primo November aanstaande, op aannemelijke Conditie *TE HUUR* eene geheel Vrije **BOVENWONING**, bestaande in drie Voor- en twee Achterkamers en Keuken, van alle Gemakken voorzien. Te bevragen bij den Heer *M. CLAASSENS*, in de Zandstraat, aan den hoek van de Leeuwenstraat, wijk E, n.° 411.

*** Men vraagt *TE HUUR* eene of twee **GEMEUBELEERDE KAMERS**. Adres, onder de letter B, met opgave van Stand en Prijs, bij den Boekdrukker A. WIJNANDS, Grootemarkt alhier.

*** *TE HUUR*, voor eene kleine Familie, een net HUIS, staande aan de westzijde der Schie. Te bevragen bij *J. S. VAN LIMBURGH*, Mr. Timmerman, in de Westewagenstraat, E, n.° 704.

*** Bij toeval terstond *TE HUUR*, in het fatsoenlijkste gedeelte der Binnenstad, een zeer net en modern **BOVENHUIS**, tegen den Huurprijs van *f* 400. Adres, bij *W. J. MOONEN*, Mr. Timmerman, op de Gelderschekade.

*** *UIT DE HAND TE KOOP* eene aanzienlijke partij UIT- en AFBRAAK van BRANDERIJEN, bestaande in *Ketels, Slangen, Kitten, Gest- en Waterhevels, Spoelhelmen, Meelzakken, Stukken, Okshoofden*, 600 rooden *Kelders* en hetgene verder tot welingerigte Branderijen behoort, als mede een extra mooije *Lessenaar* met vier Kleppen en vier Kastjes onder dezelve, en eene nieuwe *Brand-Waarborg-Kast*, met twee Afdeelingen en afzonderlijke Sluiting, behalve nog eene geheime Sluiting, *Wijn-, Rolwagen, Kruiwagens* enz. Te bevragen bij *J. TERTOLEN*, te Delfshaven. Brieven *franco*.

*** Er wordt, om bijzondere redenen, *TER OVERNEMING* aangeboden eene nette, goed ingerigte en zeer beklante BOTER- en KAAS-AFFAIRE, met de Kalanten, zoo wel hier als buiten de Stad, welke om derzelver Stand voor veel uitbreiding vatbaar is, en evenwel met een matig Kapitaal kan gedreven worden; zijnde het HUIS en PAKHUIS er bij *TE HUUR*. Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren, met *franco* Brieven onder letter A, bij den Boekhandelaar *C. D. CUPERUS*, aan de Noordblaak.

*** C. RUEB, J. RUEB en C. RUEB Cz., Makelaars te Rotterdam, als last hebbende van hunne Meesters, zijn van meening om op HEDEN den 28 September 1843, des voormiddags ten elf ure, in het Notarishuis, op de Gelderschekade, te verkoopen: 126 Vaten *Nickerie* **SUIKER**, liggende als wordt aangewezen, en nog HEDEN te zien.

*** C. RETEMEIJER *Jr.*, J. RUEB en C. RUEB *Cz.*, Makelaars te Rotterdam, zullen, ingevolge autorisatie, op HEDEN den 28 September 1843, des voormiddags ten elf ure, in het Notarishuis, op de Gelderschekade, verkoopen: 438 Kranjangs *Java* **SUIKER**, door zeewater beschadigd, benevens 115 ledige **KRANJANGS**, alzoo gelost uit het Schip *William*, Kapitein *D. Hay*, van Batavia, liggende in de Pakhuizen aan de Leuvehaven, C 390 en C 387, en nog HEDEN te zien.

*** De BOUWMANSWONING en LANDEN, staande en gelegen in de Voordijkshoornsche- en Harnaschpolders, in de gemeente Hof van Delft, op den 21 September 1843 door den Notaris *S. A. SCHOLTEN*, te Delft, geveild, zullen op HEDEN, Donderdag den 28sten van dezelfde maand, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg *de Fontein*, worden afgeslagen.

*** G. W. WESSELING en J. WESSELING *Hz.* zullen op Maandag den 2 October 1843, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije, nieuw aangebragte partij GREENEN en VUREN *Dramsche* en *Bijhavensche*, *Riga*, *Nerva* en *Dantziger* BALKEN, *Wyburger*, *Fredrikhavensche* en *Noordsche* DEELEN, *Oostrisoersche* en *Arendalsche* JUFFERS, ELLENS, STOLPEN, MAATBALKEN en BARKOENEN, *Nerva* SPARREN, een partijtje *Memelsch* EIKENHOUT, *Amerikaansche* PIJP- en OKSHOOFDDUIGEN en andere HOUTWAREN, liggende in de Binnenkant en op den Wal.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *JAN VAN DER HOOP Jac. Zn.*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van deszelfs Principaal, is voornemens om op Woensdag den 4 October 1843, des namiddags ten 4 ure, in het Locaal van Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

N.° 1. Een alleraangenaamst gesitueerden, bijzonder vruchtbaren TUIN, beplant met exquise Vruchtboomen en ander Plantsoen, mitsgaders de daarop staande en binnen weinige jaren grootendeels vertimmerde HUIZING, voorzien van vele Gemakken en Commoditeiten, als mede KOEPEL aan de Landzijde, hebbende een zeer riant Uitzigt, en ERVE, gelegen en staande aan de westzijde van de Schiekade, in de gemeente van Rotterdam, wijk R, n.° 97, Kadaster sectie B, n.s 50 en 51. Aangeslagen in de Grondbelasting over den jare 1843 tot *f* 38, 40. Te aanvaarden met den 1 Januarij 1844, of eerder; kunnende de Kooper, des begeerende, zoodanig gedeelte zijner Kooppenningen daarop gevestigd laten, als nader bij de Conditien zal worden opgegeven.

N.° 2. Een hecht en sterk HUIS en ERVE, staande en gelegen op de westzijde van de Zevenhuissteeg, uitkomende op de Nieuwehaven te Rotterdam, wijk L, n.° 144, Kadaster sectie N, n.° 580. Aangeslagen in de Grondbelasting over den jare 1843 tot *f* 11, 70. Verhuurd per week, voor *f* 104 in het jaar, bevorens meer.

Inmiddels zijn de beide Perceelen *UIT DE HAND TE KOOP*, en nadere informatien te bekomen ten Kantore van den voormelden Notaris, terwijl dezelven twee dagen vóór en op den voormiddag van den dag der veiling zullen kunnen worden bezigtigd, mits ten opzigte van het Perceel N.° 1 voorzien zijnde van een Permissiebiljet, daartoe door den voorschreven Notaris af te geven.

*** PUBLIEKE VERHURING VAN PRIVATIVE JAGT.

De Notaris *D. C. KLEY*, te Nieuwerkerk op den IJssel, zal op Woensdag den 4 October 1843, des middags ten één ure, ten Herberge van *P. J. van Ewijk*, te Moordrecht, publiek Verhuren: **DE EIGEN JAGT** van 1280 BUNDERS LAND, gelegen in de sectien E D F en G van den Zuidplaspolder in Schieland, voor het Jagtsaizoen van 1843 en 1844, in Vier Perceelen; waarvan aanwijzing is te bekomen bij de Opzigters *BIESHEUVEL* en *PRUISEN*, te Moordrecht.

*** **VERKOOPING**, BIJ OPBOD, VAN **MEUBELEN** EN **HUISSIERADEN.**

De Notaris *ABRAM VAN RIJCKEVORSEL W. Zn.*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van deszelfs Principalen, is van meening, onder directie van VAN MARLE en VAN DEN ABEELE, op Donderdag den 5 October 1843, op gewone uren, aan de Bierhaven, wijk A, n.° 369, te Rotterdam, publiek aan de meestbiedenden, zonder afslag, te verkoopen: Gemaakte Juweelen, gemaakt Goud en Zilver, Porseleinen, Glas- en Vetlakt werk, gemaakte Lijnwaden, Manskleederen, Bedden met derzelver Toebehooren, Katoenen en Wollen Dekens, Matrassen, Ledekant met deszelfs Behangsel, Kabinetten, Secretaire, Bureau, Tafels en Stoelen, Spiegels, Prenten in lijsten achter glazen, Staande Klok, Vloerkleeden, Pers, Koper, Tin en andere Goederen meer, benevens eenig Timmermansgereedschap enz.; zullende Dingsdag en Woensdag vóór de verkooping, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 4 ure, ter plaatse voormeld, voor een ieder te zien zijn.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *ABRAM VAN RIJCKEVORSEL W. Zoon*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van deszelfs Principaal, is van meening op Woensdag den 11 October 1843, des namiddags ten vier ure, in het Notarishuis te Rotterdam, te veilen en aan den hoogstbiedende of eerstmijnende te verkoopen:

Een hecht, sterk en welgebouwd, zeer goed onderhouden HUIS en ERVE, staande en gelegen op eenen zeer Neringrijken Stand aan de oostzijde van de Huibrug of Kaasmarkt, binnen de stad Rotterdam, ten Protocolle geregistreerd op n.° 2439, wijk I, n.° 363, op den Kadastralen Legger bekend sectie L, n.s 860 en 861, waarvan een gedeelte is ingerigt tot *Goud*- en *Zilverkasthouderij*, welke Affaire daarin sedert een aantal jaren is en nog wordt uitgeoefend, terwijl het overige is geapproprieerd tot *Broodbakkerij*. Aangeslagen in de Grondbelasting over den jare 1843 tegen *f* 53, 20. Zijnde de Broodbakkerij verhuurd tot den 1 Mei 1844, tegen *f* 325 in het jaar, en het overige in eigen gebruik.

De Kooper zal, des verkiezende, *f* 8000 zijner uit te loven Kooppenningen op voorschreven Onroerend Goed kunnen gevestigd laten, tegen betaling van Interessen en termijnen van Aflossing, zoo als in de Voorwaarden van Veiling zal worden vermeld, en zal dit Pand door de Gegadigden kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, des voormiddags tusschen tien en twee ure, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, onderteekend door den voornoemden Notaris; terwijl inmiddels het Pand met de Affaire der *Goud*- en *Zilver-Kasthouderij UIT DE HAND TE KOOP* is en informatien deswege te bekomen zijn ten Kantore van denzelven Notaris.

*** OPENBARE VERKOOPING.

Men is van meening, ten overstaan van Mr. *J. S. VAN VRIJBERGHE DE CONINGH*, Notaris in het arrondissement Rotterdam, residerende te Maasland, in het openbaar te veilen op Vrijdag den 3 November 1843 en finaal te verkoopen op Vrijdag den 10den daaraan volgende, beide dagen des voormiddags ten 10 ure precies, in de Herberg *de Pijnas*, te Maasland, de navolgende **ONROERENDE GOEDEREN**, allen in de gemeente Maasland, namelijk:

Nummer één. Eene kapitale, hechte en sterke, zeer aangenaam en gemakkelijk gelegen BOUWMANSWONING, genaamd *VLIETHOEF*, met ERF, WERF, TUIN, BOOMGAARD, BOSCHHAKHOUT en uitmuntende WEI- en HOOILANDEN, groot 27 Bunders 14 Roeden 19 Ellen, liggende de Woning met 13 Bunders 72 Roeden 80 Ellen in den Foppenpolder en 13 Bunders 41 Roeden 37 Ellen in den polder Aalkeet-Binnen. Te aanvaarden de Tuin en Landen Kersmis 1843 en de Woning *cum annexis* 1 Mei 1844.

Nummer twee. Eene kapitale, hechte en sterke BOUWMANSWONING, genaamd *VREDEBEST*, met ERF, WERF, TUIN, BOOMGAARD, BOSCHHAKHOUT en uitmuntende WEI- en HOOILANDEN, groot 19 Bunders 92 Roeden 14 Ellen, alles in den Foppenpolder. Deze Woning en Landen provisioneel nog verhuurd tot Kersmis 1844 en 1 Mei 1845, voor *f* 790 in het jaar eens geld.

Nummer drie. Eene kapitale, hechte en sterke BOUWMANSWONING, met ERF, WERF, TUIN, BOOMGAARD, BOSCHHAKHOUT en uitmuntende WEI- en HOOILANDEN, groot 30 Bunders 56 Roeden 74 Ellen, liggende de Woning met 18 Bunders 44 Roeden 54 Ellen in den polder Aalkeet-Binnen, 2 Bunders 11 Roeden 40 Ellen in den Spuipolder en 10 Bunders 80 Ellen in den polder Aalkeet-Buiten. Deze Woning en Landen verhuurd tot Kersmis 1844 en 1 Mei 1845, voor *f* 1200 in het jaar eens geld.

Nummer vier. Eene hechte en sterke BOUWMANSWONING, met ERF, WERF, TUIN en BOOMGAARD, groot 14 Roeden 20 Ellen, in den Foppenpolder, met 4 Bunders 62 Roeden 3 Ellen in den polder Aalkeet-Binnen, waarvan 2 Bunders 88 Roeden 40 Ellen verhuurd tot Kersmis 1847, voor *f* 90 in het jaar eens geld, het overige Land te aanvaarden Kersmis 1843 en de Woning 1 Mei 1844.

Nummer vijf. Eene hechte en sterke BOUWMANSWONING, met ERF, WERF, TUIN en BOOMGAARD, groot 32 Roeden 80 Ellen, in den Sluispolder. Verhuurd tot 1 Mei 1848, voor *f* 78 in het jaar eens geld, en 3 Bunders 43 Roeden 90 Ellen WEILAND, in den zelfden Polder. Te aanvaarden Kersmis 1843.

Nummer zes. Eene bij uitstek goed ingerigte, gunstig gelegen en florissante EENDENKOOI, met zes Pijpen, BEPOTING en BEPLANTING, TUIN en BOOMGAARD, groot 2 Bunders 10 Roeden 90 Ellen, in den polder Aalkeet-Buiten. Deze Eendenkooi *cum annexis* verhuurd tot 1 Augustus 1845, voor *f* 220 in het jaar eens geld.

Alles breeder bij de Biljetten omschreven.

De Bouwmanswoningen kunnen van 2 tot en met 7 October 1843, van des middags 12 tot 4 ure, de Eendenkooi alleen op den 2 en 3 dezer maand, uitsluitend op de bepaalde uren, en de Landerijen van nu af aan dagelijks worden bezigtigd.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, alwaar vier weken vóór de veiling de Verkoopsvoorwaarden ter lezing zullen liggen.

*** Bij de Wed. G. GLASER, *Instrument- en Messenmaker*, in de Hoofdsteeg, L, n.° 119, te Rotterdam, zijn de gerenomeerde **TANDMIDDELEN**, bereid door de *Gebroeders DENTZ*, *Tandmeesters van HH. MM. den Koning en de Koningin en van HH. KK. HH. den Prins van Oranje* en *Prins* Frederik *der Nederlanden, enz. enz.*, te bekomen, als: 1°, *Parelwassching* en *Tand-Opiat*, dienende om het Gebit te versterken, de Tanden en Kiezen te zuiveren en tot in den hoogsten ouderdom te conserveren, a *f* 2, 50; 2°, Veritabele *Mondspoeling* voor Scorbut, Blaauwschuit, Rhumatieke pijnen in den Mond, en bijzonder tot het aangroeijen en versterken van het Tandvleesch, a *f* 3; 3°, *Tand-Poeder*, tot zuivering en witmaken der Tanden, a 50 *centen*; 4°, *Poedet Dentifrique et Antiscorbutique*, a *f* 2; 5°, *Tand-Elixer*, om de Tanden ivoor wit te maken, zonder het Glazuur te benadeelen, a *f* 1, 10; 6°, *Eau-de-Blanchard*, om Kies- en Tandpijn, uit zinkens voorkomende, te verdrijven, a *f* 1, 25, en 7°, *Liqueur Philodontique*, tot soigneren en witmaken der Tanden, a *f* 3, 50.

NB. Voornoemde Tandmiddelen zijn, tot gemak van het geëerd Publiek, alle met Cachetten en Circulaires voorzien en tot dezelfde prijzen, in de volgende Steden te bekomen, als: te *Amsterdam* bij de Gebroeders Dentz, Kloveniersburgwal, n.° 32; *Alkmaar* de Erven A. Sterk, Courantiers; *Arnhem* D. K. Muller en Co., Boekverkoopers, in de Bakkerstraat; *Delft* B. Bruins, Boekverkooper; *Haarlem* Antinck, in de Groote Houtstraat; *'s Hage* Sack, in de Schoolstraat; *Leeuwarden* H. van Tuinen, op den Ewal; *Leyden* W. Hoogenstraten, Confiturier, op de Botermarkt; *Middelburg* Gebroeders Abrahams, Courantiers; *Nijmegen* de Gezusters Labée, in de Groote Straat; *Schiedam* J. H. Sweben, Boekverkooper; *Utrecht* de Wed. van der Schroeff en Zoon, Boekverkoopers, op de Oude Gracht, en te *Zutphen* bij F. C. Oeffelman, Boekverkooper, op de Markt.

*** Bij den Boekhandelaar H. FRIJLINK, te Amsterdam, ziet heden het licht:

I. **KLEINE AARDRIJKSKUNDE**, voor Schoolgebruik, door J. G. F. CANNABICH, naar den 16den Hoogduitschen Druk, voor de Nederlandsche Jeugd bewerkt door K. BOUTEN, Onderwijzer in de Aardrijkskunde te Amsterdam. Prijs *f* 1, 25.

II. *FRIJLINK'S* **KLEINE SCHOOL-ATLAS**, bevattende 10 enkele en 7 dubbele net gekleurde Kaarten, als: 1. *Wereldkaart.* 2. *Europa.* 3. *Spanje en Portugal.* 4. *Frankrijk.* 5. *Engeland, Schotland en Ierland.* 6. *Denemarken.* 7. *De Nederlanden en België.* 8. *Zweden en Noorwegen.* 9. *Italië.* 10 *Oostenrijk, Pruissen, verdere Duitsche Staten en Zwitserland.* 11 *Rusland.* 12. *Griekenland en Turkije.* 13. *Azië.* 14. *Afrika.* 15. *Amerika.* 16. *Australië.* 17. *Nederl. Bezitt. buiten Europa.* Deze kleine Atlas is geene navolging van eenigen bestaanden, maar volgens een geheel nieuw plan bewerkt. Daarin zijn, zooveel mogelijk, de menigvuldige gebreken vermeden, die in genoegzaam alle hier te Lande bekende Atlassen en Landkaarten worden aangetroffen. Prijs *f* 1, 25.

Mede is bij denzelfde van de pers gekomen:

III. **DE LAATSTE DER BARONNEN**, naar het Engelsch van E. L. BULWER, Schrijver van *Eugenius Aram, Ernst Maltravers, Alice, of de Geheimen, enz.* Twee Deelen, met vignetten op Staal. Prijs *f* 5, 80.

IV. **ONS DORP**, *Karakterschetsen en Tooneelen uit het Buitenleven*, naar het Engelsch van Miss M. R. MITFORD. Inhoudende: Ons Dorp. — Moderne Oudheden. — Lucie. — Nicht Marie. — De praatachtige Dame. — Helena. — Eene Cricket-Partij op het Land. — Tom Cordery. — Een Oud Vrijer. — Een Dorps-Heertje. — Kinderen van het Dorp. — De Nichten. — Marianne. — Doctor Tubb. — De Oude Heidin. — De Dienstmeid van den Predikant. — De Krijtmijn. — Tante Martha. — De Verkiezing. In één Boekdeel, met vignet en plaat. Prijs *f* 2, 90.

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.